

BANDONG

GEMEENTELYK GRONDBEDRYF

Z
III
Azie.
Indon. 11

GEMEENTE BANDOENG

DIENT VAN HET GRONDBEDRIJF

PROSPECTUS VOOR DE
UITGIFTE VAN GRONDEN

GEDRUKT DOOR
N. V. MIJ. VORKINK — BANDOENG.

VILLA AAN DEN DAGOWEG.

VILLA AAN DEN DAGOWEG.

VESTIGT U TE BANDOENG.

DE voordeelen van het wonen te Bandoeng zijn reeds zoo vaak belicht en worden reeds zoo algemeen ingezien, zoowel door de Regeering als door particulieren, dat het onnoodig is, hierbij lang stil te staan.

De snelle aanwas der bevolking is er het meest treffende bewijs van. De leuze: „Vestigt U te Bandoeng”, die vanuit de stad op de Hoogvlakte over Java klonk, heeft weerklank gevonden in de harten van velen die geplaagd door drukkende hitte, malaria en andere tropische ongemakken en ziekten hun leven doorbrengen in de kustplaatsen, slechts door traditie uitgroeid tot steden van den tegenwoordigen omvang.

Weliswaar zijn door de eischen van scheepvaart, handel en nijverheid velen gebonden aan een vestiging in de warme kustplaatsen, maar een aanzienlijk deel der gouvernements- en particuliere instellingen zou te Bandoeng evengoed — zoo niet beter — kunnen functionneeren dan thans, terwijl door de geëmployeerden meer en beter werk zou kunnen worden gepresteerd, tengevolge van den gunstigen klimaats- en gezondheidstoestand.

Voor den gepensioneerden en ouden van dagen is Bandoeng de thans meest gezochte plaats van vestiging.

Door de slechte economische toestanden in Europa, het dure leven in Patria, dienstboden-misère en het woningvraagstuk is het aantal „blijvers” in de laatste jaren sterk vermeerderd. En het zijn niet de domsten, die hunne laatste levensjaren doorbrengen in het land, waaraan ze hun levenswerk gegeven hebben — in een aardig villatje in een stad, met heerlijke omgeving als het koele Bandoeng — liever dan in Holland, met menschen om zich heen, die anders denken, anders leven en zich op een bovenhuisje in een eindelooze straat, een aaneengesloten steenwoestijn, reeds senang gevoelen.

Een ieder die het dan ook wel meent met de belangen van zijn huisgezin, zijn ondergeschikten en zijn werk, wordt in overweging gegeven, zich ernstig af te vragen: „WAAROM WOON IK NIET TE BANDOENG?” en zoo hiervoor geen overwegende motieven te vinden zijn, zal de direct hierop volgende vraag moeten zijn:

„HOE KOM IK NAAR BANDOENG EN WANNEER?”

Alle inlichtingen, bij de beantwoording hiervan noodig, omtrent levensomstandigheden, prijzen van bouwmaterialen, huurprijzen, grondprijzen, etc., zijn te bekomen bij DEN DIENST VAN HET GEMEENTELIJK GRONDBEDRIJF.

Zonder U tot iets te binden, kunnen voor- en nadeelen van een vestiging te Bandoeng dan tegen elkaar uitgewogen worden met het ons inziens ontwijfelbaar resultaat:

U VESTIGT ZICH TE BANDOENG.

BRAGAWEG NAAR HET NOORDEN.

BRAGAWEG NAAR HET ZUIDEN.

DE GROEI VAN BANDOENG.

BEVOLKINGSAANWAS. Zonder bedienden en militairen.

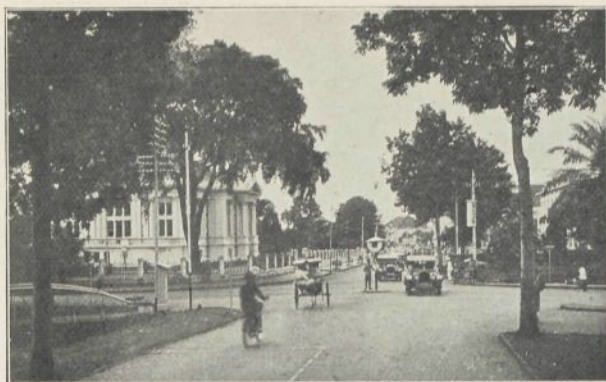
Jaar 1 Januari	Europeanen	Chineez	Inlanders	Totaal
1919	7.900	nog niet geregistreerd		—
1920	9.370	" "	"	—
1921	10.660	9.310	82.200	102.200
1922	11.935	11.200	91.200	114.350
1923	13.130	12.210	96.800	122.250
1924	14.692	12.613	102.190	129.495
1925	15.695	12.590	105.263	133.548
1926	15.937	12.948	110.512	139.397
1927	16.265	12.985	110.931	140.181
1928	17.110	13.621	114.262	144.993
1929	17.518	14.502	117.638	149.658
1930	18.143	15.072	123.734	156.949
1931	19.327	16.690	129.871	165.888

Wat zeggen U deze cijfers ?

Dat velen zich de vragen van blz. 3 gesteld hebben en zich DUS te Bandoeng hebben gevestigd.

Dat Bandoeng diensgevolge op voor Indië ongekende wijze groeit en als een magneet werkt op een ieder, die vrij is in de keuze zijner woonplaats.

Dat voor hen, die hun geld wenschen te beleggen in huizen, Bandoeng de beste kansen biedt voor een SAFE belegging.

BRAGAWEG NOORDELIJKSTE DEEL.

ORANJE PLEIN.

WAARAAN IS BANDOENG'S ENORME GROEI TE DANKEN?

AAN HET HEERLIJK KLIMAAT.

De ligging op een hoogvlakte, ± 715 M. (2200') boven zee, omsloten door een kring van bergen en daardoor beschermd tegen hevige winden, geeft Bandoeng een klimaat als Zuid-Frankrijk.

AAN DE TEMPERATUUR.

De gemiddelde temperatuur is niet minder dan 7° Fahrenheit lager dan die te Batavia en wisselt tusschen $\pm 62^{\circ}$'s morgens vroeg en $\pm 80^{\circ}$'s middags.

AAN DEN GEZONDEN EN HYGIËNISCHEN STADSBOUW.

Geen moerassen — geen malaria.
Goede waterleiding — goede rioleering en afwatering.
Geen waterputten — geen beerputten
Goede stadsaanleg — goede kampongverbetering.

AAN DE GOEDKOOPE LEVENSSSTANDAARD.

AAN DE LAGE BELASTINGEN.

AAN DE VELE EN GOEDE SCHOLEN.

AAN DE LAGE BOUWKOSTEN EN GRONDPRIJZEN.

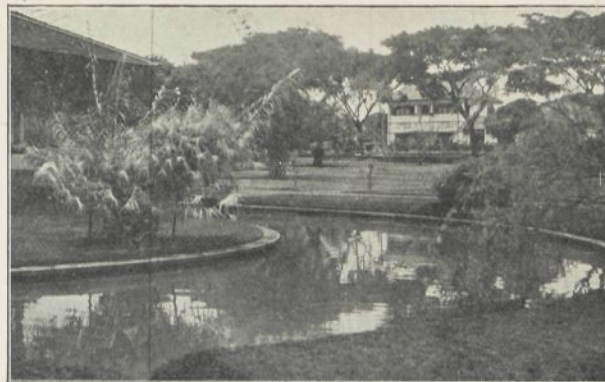
AAN DE MOOIE OMSTREKEN.

AAN DE GOEDE SPOOR- EN LUCHTVERBINDINGEN.

DIT ALLES MAAKT BANDOENG — DE STAD DER TOEKOMST.

MOLUKKEN PARK.

ORANJE PLEIN.

OORDEEL VAN EENIGE BUITENSTAANDERS OVER BANDOENG.

H. F. TILLEMA.

DE bekende oud-Semarangse hygiënist H. F. Tillema, sprekend over de toenmaals nog kwestieuze plaatsing der Technische Hoogeschool oordeelde als volgt : „Ieder die in Indië in de heete, ongezonde kuststeden heeft gewoond en gewerkt, weet dat men daar zeer zeker in staat is om te werken, maar ook, dat het in koelere, minder door muskieten geplaagde streken, heel, heel wat aangename werken is !” „Ieder”, zoo vervolgt de heer Tillema, „die daar een leidende betrekking heeft gehad, weet ook, hoe de ziekten, die deze kuststeden jaar op jaar teisteren, remmend werken op den arbeid. Verzuim wegens ziekte is er aan de orde van den dag, afgezien nog van den deprimeerenden, afmattenden invloed, die er vooral van malaria en de geregeld heerschende epidemiën uitgaat, ziekten, die het heele bedrijf vaak in de war sturen, de leiders tot wanhoop stemmen. Nu zijn er in Indië heel weinig plaatsen, die aan alle bovenvermelde desiderata voldoen. Batavia en Soerabaja kan men onmiddellijk uitschakelen. Mijne oude woonplaats Semarang biedt in haar onvolprezen heuvelterrein een goede woongelegenheid aan, maar aan de andere eischen voldoet ze minder goed dan b.v. Bandoeng. Hoe goed Semarang ik me ook nog gevoel en hoe het me ook pijn doet, dat ik mijn goede oude woonplaats niet de voorkeur kan geven, eerlijkheidshalve moet ik bekennen, dat aan Bandoeng de allereerste plaats toekomt, want die stad — en die stad alleen — voldoet in alle opzichten aan de eischen en van gezondheid en van milieu. Zeker, men kan de ongezonde kuststeden assaineeren, en dat moet ook, maar de assainering kost schatten, die voor een goed deel elk jaar weer moeten worden uitgegeven. En hoe grootter een dergelijke plaats, hoe grootter die jaarlijks terugkerende kosten. Men make daarom die ongezonde oorden niet grootter dan noodzakelijk. Inrichtingen, die er niet strikt noodig zijn, plaatse men er niet. De havensteden van Java's ongezonde kust, kieze men daarom nooit uit voor regeeringsbureaux, hoofdkantoren van handel en industrie, onderwijsinrichtingen, enz. enz. Men make die ongezonde steden zoo klein als dit met het oog op de economische eischen toelaatbaar is. Dan is men in staat om ze met betrekkelijk kleine middelen gezond te maken en gezond te houden ! En alles wat daar niet strikt noodig is plaatse men in de „goenoeng”, te midden van Java's heerlijke bergen ! Want dáár is het gezond wonen, daar is het goed werken”.

DEPT. VAN GOUVERNEMENTS BEDRIJVEN.

PALEIS VAN DEN LEGERCOMMANDANT.

ELLSWORTH HUNTINGTON.

EEN niet minder onverdacht getuigenis wordt afgelegd door een Amerikaan, die naam gemaakt heeft door zijne studies op klimatologisch gebied nl. Ellsworth Huntington, die in zijn, in eind 1925 bij Scribners's Sons verschenen, boek „West of the Pacific” de loftrumpet over Bandoeng steekt. Deze bekwame Research Associate in Geography in Yale University zegt o. m. het volgende, dat wel eenigszins beschamend voor ons is: „Ik heb altijd geweten, dat geringe hoogte een groot verschil maakt in een tropisch klimaat. „Toch was ik verrast, toen ik merkte hoeveel aangenamer de temperatuur te Bandoeng was „2300 voet boven de zee, dan te Batavia of te Soerabaia aan de kust. Bandoeng is een der drie „hoofdsteden. De meeste regeeringsbureaux bevinden zich in Batavia, maar de Gouverneur- „Generaal leeft te Buitenzorg, 40 mijlen daarvan verwijderd en 800 voet hooger, terwijl de depar- „tementen van Oorlog en van Gouvernements-Bedrijven naar Bandoeng zijn overgebracht. Het „is te hopen, dat binnen afzienbaren tijd practisch gesproken het geheele gouvernement naar „die plaats of naar nog hogere streken daar in de buurt zal worden verplaatst. Dit zou zich „zeker in dollars en centen betalen. Ik was verbaasd, dat door menschen zoo verstandig als „de Hollanders zoo weinig gedaan is om uitputting van het gouvernement door ziekte te „voorkomen, speciaal de verzwakking welke het gevolg is van het tropische klimaat en van de „onafgebroken noodzakelijkheid om voor hun werk bekwame menschen weg te zenden.”

PIETER SIJTHOF PARK.

DJALAN DOERAHIM VERBETERD.

IS BANDOENG VOCHTIG ?

TEGEN Bandoeng wordt wel eens aangevoerd dat de stad „zoo vochtig” is en „dat het er altijd regent”. Wat hiervan waar is, blijkt uit onderstand vergelijkend overzicht van den regenval en het aantal regendagen op een aantal plaatsen van Java, terwijl ook Amsterdam werd opgenomen :

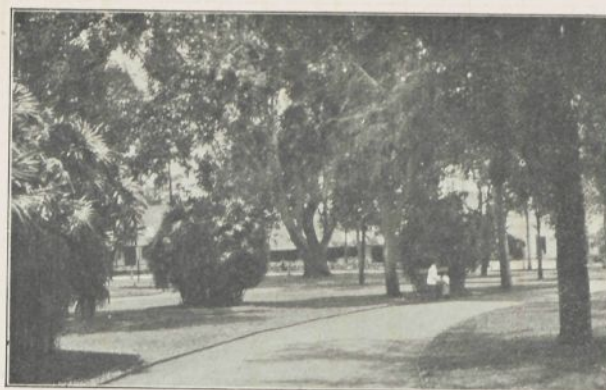
		Gemiddelde jaarlijksche regenval in m.M.	regendagen
Amsterdam (1913)		533,7	181.-
Soerabaja		1729	116.4
Tjimahi		1754	162.7
Batavia		1815	137.6
Bandoeng		1907	148.-
Malang		1981	136.2
Garoet		2130	151.-
Cheribon		2283	129.7
Salatiga		2637	164.1
Soekaboemi		3029	187.9
Soemedang		3093	166.-
Tasikmalaja		3867	170.7
Buitenzorg		4282	221.4

Hieruit is te concludeeren, dat Bandoeng gerekend kan worden tot de plaatsen met geringen regenval en b. v. een maand meer zonneschijn heeft dan Amsterdam.

Ook deze bewering, zoo vaak gehoord van tegenstanders van Bandoeng, kan dus verwezen worden naar het rijk der fabelen !

MOLUKKEN PARK.

PIETER SIJTHOF PARK.

STERFTECIJFERS.

VOLSTAAN moge worden met te wijzen op de volgende uitlating van het hoofd van den Dienst voor Volksgezondheid in de Volksraadzitting van 28 Juni 1926 (Handelingen 1926 1e. Gew. Zitting blz. 612).

„De sterfte in Batavia liep sedert 1919 terug van 59 tot 38^{0/00}, die van Semarang „van 73 tot 35; van Soerabaja van 59 tot 30; van Cheribon van 43 tot 39 en van „Bandoeng van 25 tot 20^{0/00}”.

Deze cijfers spreken voor zichzelf.

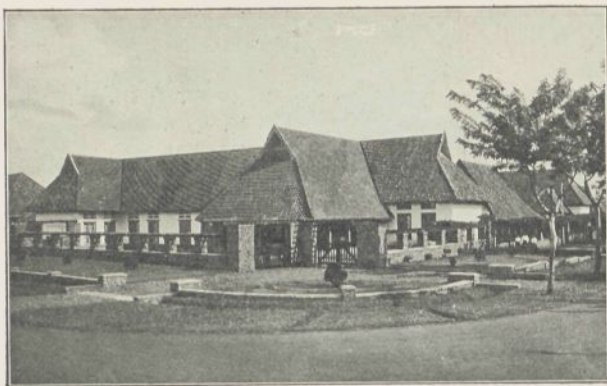
Ondanks deze gunstige en geruststellende uitkomsten wordt door het Bandoengsch Gemeentebestuur hard gewerkt om het sterftecijfer nog meer omlaag te brengen en terug te drukken tot op West-Europeesch peil.

Wie omtrent de hiertoe genomen maatregelen meer wil vernemen, vrage toezending van de (gratis) brochure „Bandoeng en de hygiëne”.

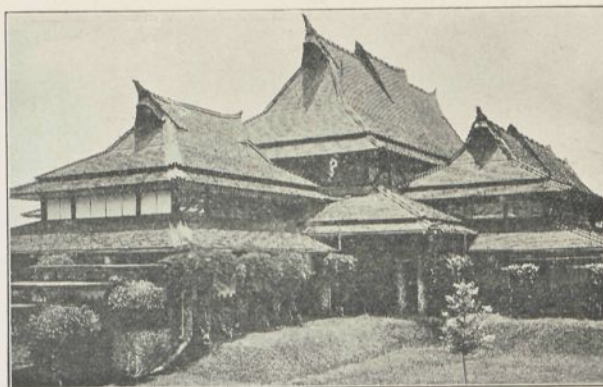
Wilt gij Uw leven verlengen?

VESTIGT U TE BANDOENG!

De Indische jaren tellen hier niet dubbel.

V. d. CAPELLENSCHOOL PART. LAG. SCHOOL.

TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

WAAR ZULLEN MIJN KINDEREN SCHOOL GAAN?

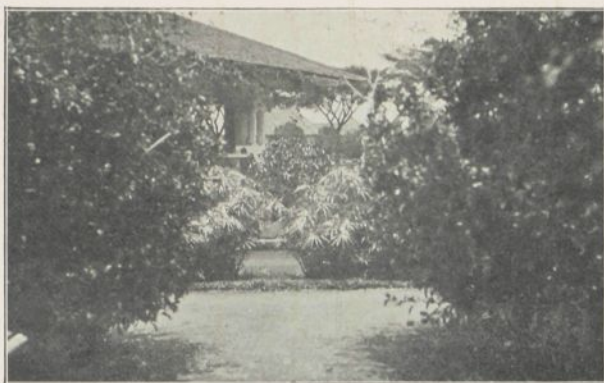
ONGETWIJFELD zal deze vraag menig ouder eens bezig houden.

De zorg voor goed onderwijs is een fundamenteel onderdeel der opvoeding. Zorgt dus, dat Uw kind een behoorlijke schoolopleiding krijgt, opdat het later in den steeds zwaarder wordenden strijd om het bestaan, zich een positie kan veroveren, die in staat stelt daarop voort te bouwen. Nu bestaat de zorg voor goed onderwijs niet uitsluitend in het zenden van zijn kind naar een goede school. Men moet daarenboven trachten zijn kind onder de meest gunstige omstandigheden te laten studeeren. De factoren, die de omstandigheden ten gunste kunnen beïnvloeden, zijn talrijk. Men kan ze onderscheiden in twee groepen: de algemeene en de individueele factoren. Het zijn de algemeene factoren, op de voornaamste waarvan in dit artikel met een enkel woord moge worden gewezen.

Hoevelen weten niet uit eigen ervaring, dat het werken in een koel klimaat zooveel lichter, zooveel aantrekkelijker en zooveel productiever is dan in een heete atmosfeer. Het is waarlijk buiten twijfel, dat het klimaat een onschatbaar element is in 's menschen arbeidsvermogen. Naast het klimaat vervult de omgeving een zeer belangrijke rol. Het verblijf in een levendige, fleurige, ruim en hygiënisch aangelegde stad met mooie wandelwegen, parken, natuurmonumenten, diverse gelegenheden tot ontspanning en verder met prachtige omstreken oefent in menig opzicht een zeer weldadigen invloed uit op den mensch.

De aanwezigheid van goede onderwijsinrichtingen op elk gebied is voorts een factor van groote beteekenis. Indien er scholen te kust en te keur zijn, behoeft men zichzelf in zijn eischen met betrekking tot de studie van zijn kind geen ongewenschte beperking op te leggen. Ook het aansluitend onderwijs levert geen extra zorg op, wanneer het op dezelfde plaats te verkrijgen is. Van belang is verder voor degenen, die hun kinderen om der wille van het onderwijs niet anders dan van huis kunnen sturen, het bestaan van gelegenheid tot behoorlijke huisvesting. De aanwezigheid van goede internaten is derhalve voor veel ouders een belangrijke factor. Nog niet zoo heel lang geleden, bestond alleen in Holland gelegenheid, om aan deze voornamste desiderata te voldoen. Zelfs thans zijn hier nog niet veel steden, die aan deze voorwaarden tegelijk voldoen. Een dier steden, zoo niet de eenige, is BANDOENG, DE STAD OP DE HOOGVLAKTE. Ouders — indien gij een standplaats te kiezen hebt — kiest Bandoeng!

Indien gijzelf aan Uw verblijfplaats gebonden zijt: zendt Uw kinderen naar Bandoeng.

ORANJE PLEIN.

BRAGAWEG NOORDELIJKSTE DEEL.

BELASTINGEN.

BANDOENG heeft lage belastingen. Het Gemeentebestuur beschikte diensgevolge nooit over ruime fondsen, maar door zuinig beheer en juist financieel beleid kon al datgene worden tot stand gebracht, waardoor Bandoeng zich ontwikkeld heeft van binnenplaatsje tot derde stad van Java, zonder dat het noodig was de belastingen te verhoogen of nieuwe belastingen te creëren.

In meer dan 10 jaar is de belastingdruk van Gemeentewege niet verzwaard en ook dit bleek, voornamelijk voor gepensionneerden, een attractie, zoodat steeds meer, zij het dan ook kleine, belastingbetalers zich te Bandoeng vestigen, waardoor de inkomsten gelijken tred houden met de stijgende uitgaven.

Bandoeng heeft lager inkomstenbelasting dan Soerabaia en Semarang.

Bandoeng heeft geen forensenbelasting als Batavia, Soerabaia en Semarang.

Bandoeng kent geen Vennootschapsbelasting als Soerabaia en Semarang.

Bandoeng heft 10 opcenten op de verpondingsbelasting; Batavia 30 — Soerabaia 20 — en Semarang 50.

Bandoeng heeft geen Straatbelasting als Batavia of terreinbelasting als Semarang.

Zegt U dit niets in deze tijden van malaise?

GRAND HOTEL PREANGER.

SOCIETEIT CONCORDIA.

DIVERSEN.

WAT in deze moderne tijden de veeleischende bewoner van een stad verlangt, kan hij te Bandoeng in elk opzicht vinden. Bleek reeds uit het hieraan voorafgaande welke voordeelen Bandoeng U geeft op hygiënisch en sociaal gebied, gemakkelijk valt het, deze reeks voordeelen van Bandoeng als woonstad belangrijk uit te breiden. Uit enkele nadere gegevens moge dit blijken :

Bandoeng heeft uitstekende moderne hotels met eerste klas accommodatie. Verder geven talloze pensions rustige en comfortabele logeergelegenheid.

Drie Europeesche sociëteiten, de grootere en kleinere schouwburgzalen, een zestal bioscopen geven ieder op eigen wijze de noodige afleiding na gedanen arbeid.

De zeer actieve afdeeling van den Bond van Kunstkringen stelt den Bandoenger in de gelegenheid tal van concerten, comedies, tentoonstellingen en lezingen te genieten.

Meerdere goede bibliotheken met talloze werken op ieder gebied van wetenschap en kunst staan het publiek ten dienste.

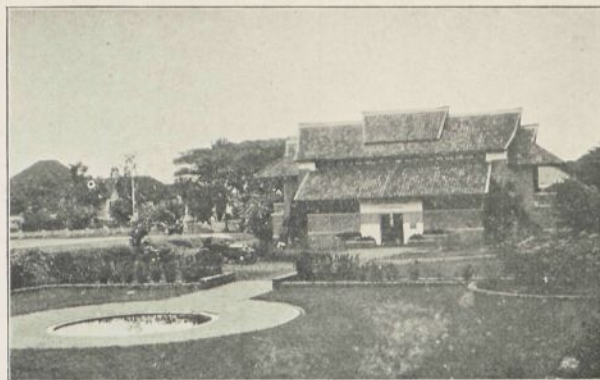
Op geestelijk terrein is Bandoeng welverzorgd: twee Ned. Hervormde kerken, een Gereformeerde kerk, twee Roomsche-Katholieke kerken, een Zendingskerk, verder het Hoofdkwartier van het Leger des Heils, de Vrij-Katholieke kerk, de Theosofische Loge en verder nog tal van andere tempels voor verschillende gezindten.

Bandoeng's ziekenzorg kunnen wij subliem noemen.

Drie uitstekende moderne ziekenhuizen, vele klinieken, het Instituut Pasteur, het Ooglijders gasthuis, zij alle kunnen volkomen wedijveren met de meest moderne Europeesche ziekenverplegingen.

JAVASCHE BANK.

ZWEMINRICHTING „HET CENTRUM”.

DIVERSEN.

DE vijf bankinstellingen, Jaarbeurs, tal van administratieve kantoren, woningbureaux, technische adviesbureaux, fabrieken (kininefabriek, S.S.-werkplaatsen, artillerie-constructiewinkel, laboratoria) talloze groote cultuur-ondernemingen in den omtrek, verder de op ieder gebied gespecialiseerde winkelmagazijnen, die in gesloten reeksen den Bragaweg en Groote Postweg sieren, zijn alle het levende bewijs, dat het zaken- en industrieleven in Bandoeng een ruime plaats inneemt.

Het militaire vliegveld te Andir met het daarnaast, reeds zoo populair geworden vliegstation van de Kon. Ned. Ind. Luchtvaart Mij. zorgen dat Bandoeng niet alleen op den grond, maar thans ook in de lucht volkomen „bij” is.

Sportliefhebbers vinden in Bandoeng op bijna elk gebied gelegenheid tot sportbeoefening. Voetbalterreinen, tennisbanen, racebaan voor paarden en motoren, het terrein van den Bond voor Lich. Opvoeding (athletiek), twee moderne zweminrichtingen, hockey-, cricket- en golfvelden liggen op verschillende punten in en om de stad verspreid en verkeer in een zeer gunstige conditie. Voegen wij hieraan toe, dat de Bandoengsche vliegclub geregeld oefenvluchten onderneemt en de bergsport hier, uit den aard der zaak, tot volle uitplooiing kan komen.

Ten slotte zij nog vermeld, dat een aanvang gemaakt is met den bouw van de eerste gedeelten van het nieuwe slachthuis, dat te zijner tijd aan de allereerste hygiënische eischen zal voldoen. Eveneens is begonnen met de uitvoering van een moderne Europeesche begraafplaats, die wat opzet en algemeene aanleg in parkvorm betreft, eene vergelijking met moderne begraafplaatsen in Europa kan doorstaan.

JUBILEUM PARK.

MOLUKKEN PARK.

PARKEN.

VAN bezoekers aan Bandoeng uit andere plaatsen van Indië en van toeristen uit Europa en elders, wordt steeds de enthousiaste uitroep vernomen: „Wat staat hier alles toch frisch en kleurig in de parken en tuinen”! Geen wonder. De Gemeentelijke zorg betreffend dit onderdeel voor de cultiveering van de stad, beschouwt zij als zeer voornaam onderdeel.

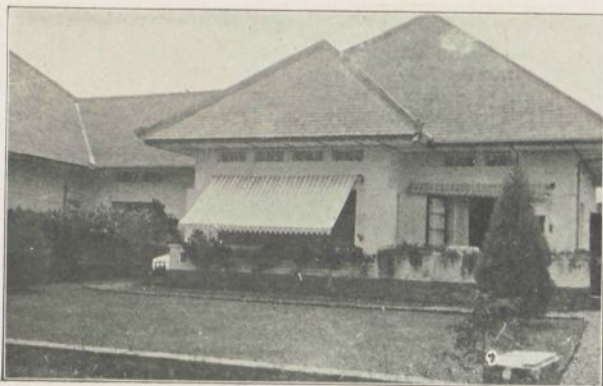
Het is wel algemeen bekend, dat de Gemeente Bandoeng aan de burgerij ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan der gemeente een natuurpark aanbod. Dit park, het z.g. Jubileumpark, belooft, indien het geheel voltooid zal zijn, een onberekenbare aanwinst voor de gemeente Bandoeng te worden. De hoogst enthousiaste uitlatingen van den bekenden natuurvorschcr dr. Jac. P. Thijssc, die op een kort bezoek aan Indië, dagen lang in dit park heeft doorgebracht, laten hieromtrent geen twijfel over.

Niet ver hiervan verwijderd is het IJzerman-park gelegen. Hoewel veel kleiner van omvang is dit park een juweel van tuinaanleg, waar bloeiende pergola's en frissche waterpartijen, afgewisseld door groene gazons en omzoomd door decoratieve oliepalmen en hoog opgaande tjemara's, in prachtige perspectieven den aanschouwer weten te boeien.

Dankbaar kon verder gebruik gemaakt worden van de natuurlijke groengordels, welke, den loop van diverse riviértjes volgend, thans als plantsoenen in verscheidene stadsgedeelten den bewoners het genot van kleur en schaduw geven.

Voorbeelden hiervan zijn: het Molukkenpark, Tjibeunjing-plantsoen, het bijzonder aardige Tjiboenoot-plantsoen in het Boengsoeplan, de beplanting langs de Tjikapajang en vele andere. Het oudere Pieter Sijthofpark, midden in de stad, het Insulinde-park, het Oranje-plein en de vele kleine plaatselijke plantsoentjes op niet bebouwbare hoekjes, geven met de aaneengeschaalde rij van de zich steeds meer ontwikkelende particuliere voortuinen in de villa-wijken een vorm- en kleurenpracht, die den wandelaar een steeds wederkeerend genot verschaft en voor hem die een diepere studie van de Indische Flora wenschc te maken een onuitputtelijke bron van levend materiaal.

Bandoeng stelt U in staat van uit het raam uwer woning deze heerlijke natuur te genieten. Is dit niet mede een punt van overweging bij de keuze van uwe blijvende woning?

MODERNE VOORTUIN.

ORANJE PLEIN.

WILT GIJ EEN HUIS BOUWEN? ZIEHIER EENIGE NUTTIGE GEGEVENS.

MATERIAALPRIJZEN alles franco werk.

1 M ³ kalisteen	f 3.50 — f 4.—
1 M ³ grind.	f 3.65 — f 3.85
1 M ³ metselzand	f 2.25 — f 2.80
1 M ³ aanvulzand	f 1.90 — f 2.—
1 M ³ kalk	f 5.60 — f 6.40
1 M ³ tras	f 6.— — f 6.50
1 M ³ Rasamalahout (op maat)	f 55.— — f 70.—
1000 baksteen	f 14.— — f 16.—
1000 dakpannen	f 35.— — f 40.—

WERKLOONEN:

1 koelie	per dag	f 0.50
1 mandoer	„ „	f 1.50
1 metselaar	„ „	f 0.90 — f 1.20
1 timmerman	„ „	f 0.90 — f 1.20
1 M ³ kalisteen metselwerk		f 2.— — f 2.50
1 M ³ baksteen metselwerk		f 4.— — f 4.25
1 M ² pleisterwerk		f 0.30 — f 0.35
1 M ² voegwerk		f 0.50 — f 0.55

Vergelijkt deze prijzen met die van de plaats Uwer inwoning en het zal U blijken, dat men te Bandoeng goedkoop kan bouwen en dus ook goedkoop kan wonen.

ALLE VERDERE INLICHTINGEN VERSTREKT U GRATIS HET GEMEENTELIJK GRONDBEDRIJF.

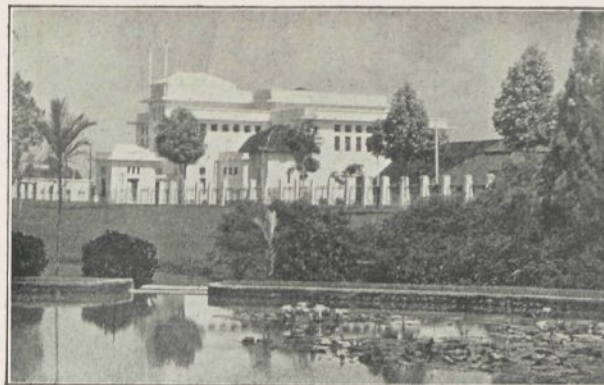
Bandoeng beschikt over een keur van bekwame ontwerpers — architecten en aannemers.

ZIJ doen voor U het werk.

GIJ krijgt het huis, dat gij wenscht.

GEM. STADSONTWIKKELING EN GRONDBEDRIJF.

MOLUKKEN PARK.

HET GEMEENTELIJK GRONDBEDRIJF.

IN elke zich uitbreidende stad, dient de aanleg van nieuwe wegen en de uitvoering van bouwplannen te geschieden volgens vaste lijnen, aangegeven door een te voren opgemaakt **UITBREIDINGSPLAN**.

In Bandoeng is de uitbreiding der stad hoofdzakelijk in eigen hand gehouden en wordt het meerendeel der nieuwe stadswijken door de Gemeente aangelegd.

Indien de Gemeentelijke bemoeienis zich bepaalde tot den aanleg van wegen, pleinen en spoelleidingen, zouden van de burgerij groote geldelijke offers gevraagd moeten worden in den vorm van hooge belastingen.

Om dit te voorkomen is het **GEMEENTELIJK GRONDBEDRIJF** ingesteld, dat niet alleen de noodige wegen, pleinen en verdere werken aanlegt, maar bovendien door het opkopen, egaliseeren en bouwklaar maken van de aanliggende perceelen, bouwgronden beschikbaar stelt, welker verkoop de kosten van het bouwplan moet dekken.

Het Grondbedrijf werkt *niet* om winst te maken, maar *wel* :

OM den snellen groei van Bandoeng te leiden langs vaste banen ;

OM de grondspeculatie tegen te gaan ;

OM de grondprijzen laag te houden ;

OM de wegen en verdere werken te doen beantwoorden aan de hoogste technische en hygiënische eischen ;

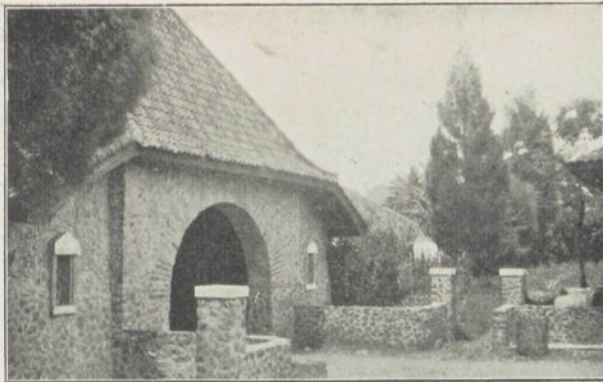
OM de stad groot, mooi en gezond te maken.

Dit alles kost den belastingbetaler **NIETS**

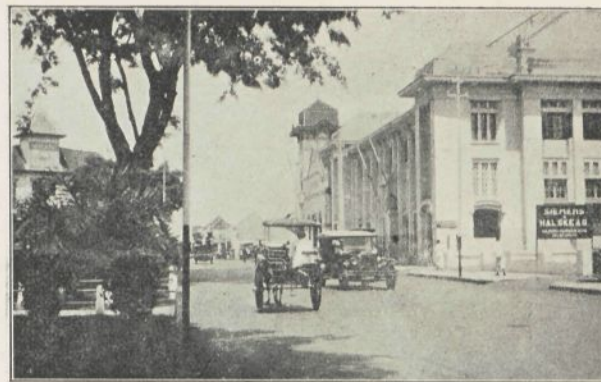
Het **GRONDBEDRIJF** beschikt steeds over een groot aantal **BOUWKLARE PERCEELEN** in alle deelen van Bandoeng, in grootte, ligging en prijs zoodanig gevarieerd, dat een ieder, die zich in Bandoeng wenscht te vestigen, een ruime keus kan doen.

Het doel dezer brochure is hiervan een globaal overzicht te geven.

Een ieder, die een perceel wenscht te koopen wordt dan ook *in eigen belang* aangeraden zich aan het bureau Grondbedrijf, gevestigd ten gemeentehuize, Atjehstraat No. 9, alle gewenschte inlichtingen te doen verstrekken.

INGANG KLEINWONINGBOUW GEMPOL.

GROOTE POSTWEG BIJ DE ALOON-ALOON.

HET GRONDBEDRIJF HEEFT PERCEELEN BESCHIKBAAR:

- voor de kleinste Inlandsche woning ;
- „ de grootste luxe villa ;
- „ openbare gebouwen ; (spec. markante punten) ;
- „ instellingen, scholen, winkels etc. ;
- „ industrieën (met zijspoor aansluiting) ;
- „ opslagterreinen en veemen ;
- „ kleine landbouw, sawahbouw, suikerbibiervelden en kweekerijen ;
- „ sportdoeleinden.

De **UITGIFTEPRIJZEN** voor de verschillende perceelen worden vastgesteld in verband met den aard der bebouwing en de hoedanigheid van den bouwgrond en wisselen in het algemeen tusschen 1.7 en 0.4 $\times$ den zelfkostenprijs.

Hierdoor is het b.v. mogelijk voor kleinwoningbouw en kampongbouw perceelen beschikbaar te stellen beneden den zelfkostenprijs van den grond, terwijl het geheele plan toch geen verlies oplevert.

De perceelen worden uitgegeven in vollen eigendom.

WIJZE VAN UITGIFTE.

De beschikbare perceelen kunnen ten alle tijde *ondershands* gekocht worden aan bovengenoemd bureau. Men behoeft dus *niet* op het gewenschte perceel in te schrijven of te bieden, en te wachten op eventueele toewijzig, maar kan desgewenscht onmiddellijk den koop afsluiten.

Preferentie wordt niet gegeven.

WIJZE VAN BETALEN.

Teneinde het een ieder mogelijk te maken, grond- en huiseigenaar te worden, zijn de betalingsvoorwaarden zeer gemakkelijk gemaakt.

Bij het sluiten van het koopcontract is verschuldigd 25 % van de koopsom, 3 maanden daarna weer 25 %, hetzelfde na zes maanden, terwijl de eindafrekening na 9 maanden kan geschieden, waarna het perceel in vollen eigendom op naam van den koper wordt overgeschreven. Overschrijvingskosten voor rekening van den koper.

N. B. De Burgemeester kan op verzoek uitstel van betaling verleen van een of meer termijnen tegen rentevergoeding van $6\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$. Voor verdere bijzonderheden en voorwaarden van uitgifte raadplege men het hierachter opgenomen model-contract.

KATJA-KATJA WETAN HOEK TAMBLONG.

BRAGAWEG.

EENIGE GEGEVENS OMTRENT HET GRONDBEDRIJF.

Om een indruk te geven van de belangrijkheid van dit bedrijf en de groote geldmutaties in den loop der jaren mogen onderstaande cijfers dienen:

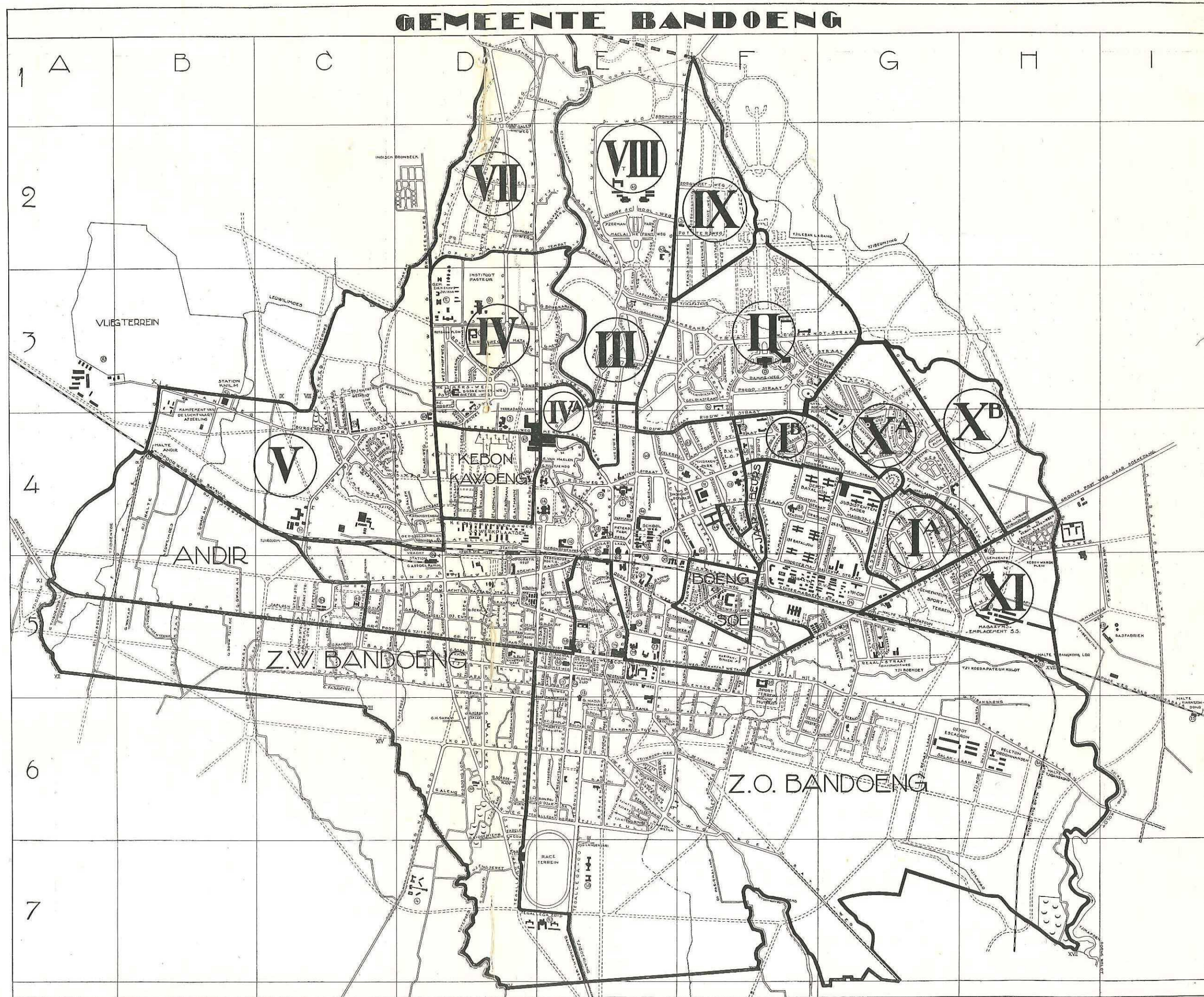
Het bedrijf werd opgericht in 1916.

In totaal werd aan afkoop van gronden, hoofdzakelijk van de inlandsche bevolking, uitgegeven een bedrag van f 4.750,000,— (1917 tot ultimo 1930). In hetzelfde tijdvak werd aan wegen en werken meer dan f 3.850,000,— uitgegeven, terwijl voor ongeveer f 8.000,000,— aan bouwgronden werd verkocht. De totale uitgaven van het grondbedrijf over dit tijdvak bedragen meer dan elf miljoen gulden. Het kapitaal van het Grondbedrijf bedraagt thans iets minder dan f 2.500,000,—, waartegenover het bedrijf beschikt over pl. m. 3.500,000 M² grond, waarvan 800,000 M² bouwklare perceelen.

In 1930 werd verkocht in totaal 373.852 M² grond. De opbrengst hiervan was pl. m. f 520,000,—. Aangekocht werden in dat jaar gronden ten bedrage van f 104,000, terwijl aan wegen en werken werd uitgegeven f 85,000,— Aan rente werd betaald pl. m. f 156,000,—, en aan personeelskosten pl. m. f 35,000,—

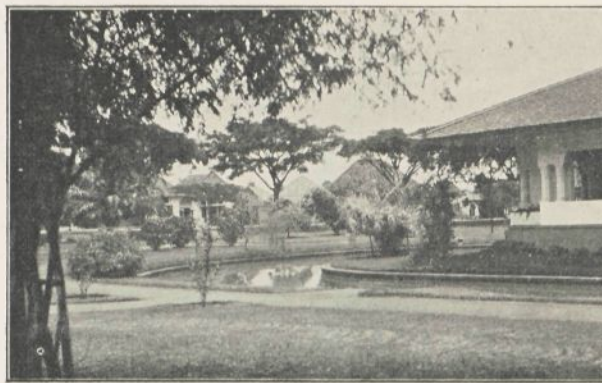
Het grondbedrijf verkocht reeds bijna 2000 perceelen, alle met bouwverplichting binnen 2 jaar. Geheel Nieuw-Bandoeng is tot stand gekomen door middel van het grondbedrijf, en ook thans wordt de uitbreiding der stad geheel geleid door dit gemeentebedrijf, dat het dus in de hand heeft door het vaststellen van lage prijzen en gemakkelijke betalingscondities den trek naar Bandoeng te bevorderen.

1	Gem. Secr. en Gem. Techn. diensten	E	4
2	Gem. Ziekenhuis „Juliana”	D	3
3	Ziekeninrichting „Borromeus”	F	2
4	Zendingshosp. „Immanuel”	D	7
5	Blinden-Instituut	D	4
6	Instituut Pasteur (tevens bur. D.V.G.)	D	3
7	Kon. Wilh. Ooglijdersgasth.	E	4
8	Departement v. G. Bedrijven	F	3
9	Hoofdbureau P. T. T.	F	3
10	„ S. S.	E	4
11	Departement van Oorlog	F	4
12	Paleis Legercommandant	F	4
13	Residentiekantoor	E	4
14	Residentswoning	E	4
15	Regentswoning	E	5-6
16	Hoofdbureau van Politie	D	4
17	Bureau 1e sectie van Politie	E	5
18	Bureau 2e sectie van Politie	G	4
19	Landraad	E	4
20	Station S.S.	D	4
21	Vrachtgoederen station S.S.	D	5
22	Burgl. Luchtvaart-station K. N. I. L. M.	B	3
23	Militair vliegterrein	A-B-2-3	
24	Hoofd Post- en Telegraafk.	E	5
25	Hulp „ „ „	F	4
26	Hulp „ „ „	G	5
27	Telefoonkantoor	E	5
28	Radio-telefoonkantoor	E	5
29	Leger des Heils	E-F	5
30	Protest. Kerk	E	4
31	„ „ (Oosterkerk)	E	4
32	Katholieke kerk	E	5
33	„ „	G	5
34	Gereformeerde kerk	F	5
35	Vrijmetselaarsloge	E	4
36	Theosofische loge	F	4
37	Missigit	E	5
38	Klenteng	C	5
39	Technische Hoogeschool	E	2
40	H. B. S.	F	4
41	Filial H. B. S.	D	3
42	Christelijk Lyceum	E	2-3
43	H.B.S. der Zusters Ursulinen	E	4
44	Technische school	G	3-4
45	A.M.S.	F-G	3
46	M.U.L.O. school Opb. 1e	F	4-5
47	„ „ I.E.V.	F	5
48	„ „ Christelijke Opb. 2e	D	3
49	I.E.V. Kweekschool	G	5
50	Gem. Ambachtsschool	C	4
51	Van Deventerschool	F	5
52	Kweekschool voor Fröbel- onderwijzeressen	E	3
53	Opl. school voor Int. Ambt.	D-E	7
54	Hoogere Kweekschool voor Int. Onderwijzers	E	7
55	Kweekschool idem	E	4
56	Zendings kweekschool	D	4
57	Bandoengsch Internaat	F	4
58	Javasche Bank	E	4
59	Ned. Indische Handelsbank	E	5
60	Ned. Handel Mij.	E	5
61	Ned. Ind. Escompto Mij.	E	5
62	Band. Afdeelingsbank	E	5
63	Bandoengsche Kininefabr.	D-E	4
64	Gasfabriek	H-I	5
65	Gem. Band. Electr. bedrijf G. E. B. E. O.	E	5
66	Oud Abattoir	D	6
67	Nieuw „	C	4
68	Magazijn Gemeente	H	4-5
69	„ S. S.	H	5
70	„ D. v. O.	F-G	5
71	Jaarbeurs	F	4
72	Hotel Homann	E	5
73	„ Preanger	E	5
74	„ Wilhelmina	E	5
75	Sociëteit Concordia	E	5
76	„ Ons Genoegen	E	5
77	Militaire Sociëteit	F	4
78	Pasar Baroe	D	5
79	„ Kosambi	F-G	5
80	„ Andir	C	5
81	Hertenkamp	E-F	4

RIOUWSTRAAT.

ORANJE PLEIN.

BESCHRIJVING DER VERSCHILLENDE PLANS VAN HET GRONDBEDRIJF.

ZOOALS vorenstaand kaartje aangeeft, is Nieuw Bandoeng ingedeeld in verschillende stadswijken — plans van het Grondbedrijf — welke achtereenvolgens in het kort beschreven zullen worden.

PLAN I.

Dit plan is het eerst in uitvoering gekomen en omvat het stadsdeel, bekend onder den naam KEBON - DJAMBOE en het oostelijk deel van de ARCHIPELWIJK.

KEBON - DJAMBOE is grootendeels bestemd voor kleinere woningen en aangezien daaraan de grootste behoefte bestond, werd dit plan het eerst geëntameerd.

De Archipelwijk is meer bestemd voor grootere huizen, behalve het daarin gelegen klein-woningbouwcomplex TJIHAPIT.

Plan I, in 1917 aangevangen, is een volledig succes geworden. Alle perceelen in beide gedeelten zijn thans verkocht en bebouwd (met uitzondering van één enkel perceel, zie supplement). De uitgaven, besteed aan het afkopen van den grond en bouwklaar maken der perceelen, benevens het maken van wegen en leidingen, werden ruimschoots gedekt door de inkomsten uit den grondverkoop en Bandoeng heeft zodoende, **ZONDER UITGAVEN VOOR DEN BELASTING-BETALER**, een belangrijke uitbreiding ondergaan, die voldoet aan alle eischen van hygiëne en het uitbreidingsplan.

WENCKEBACHSTRAAT.

DETAIL DEPT. v. GOUV. BEDRIJVEN.

PLAN II.

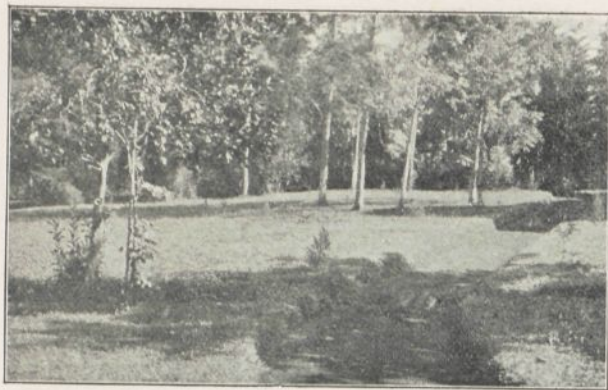
DIT plan is gelegen ten Noorden van de Riouwstraat en ten Oosten van den Dagoweg. Het Departement van Gouvernementsbedrijven en de ten Noorden daarvan ontworpen overige Departementen en verdere Regeeringsgebouwen vormen hier het hoofdmoment. Wanneer de overbrenging van den Regeeringszetel naar Bandoeng een feit zal zijn geworden, zal daar ter plaatse een gebouwencomplex verrijzen, dat, in groote tegenstelling met de tegenwoordige verspreide ligging der Regeeringsorganen, een juist beeld geeft van Gezag en Macht, niet semi-permanent, en ve deelt over verschillende plaatsen, als thans maar in permanente constructies van steen en beton, gelegen om een centraal plein en te zamen vormend één harmonisch geheel.

Juist in verband met deze groote plannen, is de grond-uitgifte in plan II beperkt tot het Zuidelijk deel. Groote grondcomplexen moeten gereserveerd blijven voor de overbrenging der overige Departementen en alles, wat daar direct of indirect mee samengaat. In verband met de ligging moeten aan den bouw van woonhuizen in dit stadsdeel hooge eischen gesteld worden, maar daartegenover staat, dat in de toekomst een groote waardeestijging van het huizenbezit in dit plan verwacht kan worden en een huis ter plaatse gebouwd, een eerste geldbelegging vormt.

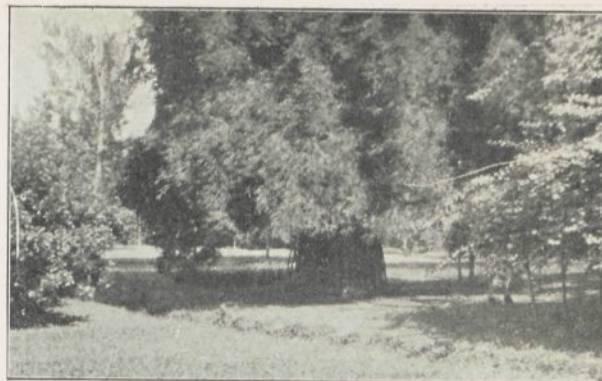
Nog slechts weinige perceelen zijn in plan II verkrijgbaar en om bovenaangegeven redenen is een belangrijke vergroting van het aanbod voorloopig niet te verwachten.

De perceelen tusschen Dammeweg en Progostraat worden slechts en- bloc uitgegeven, aangezien de omlijsting met woonhuizen van het terrein-complex van Gouvernementsbedrijven in één hand moet worden gehouden met het oog op de belangrijkheid van een rustige harmonische architectuureenheid voor deze woonhuizen en bijbehorende terreinen.

De thans nog beschikbare perceelen zijn voornamelijk bestemd voor betere panden. De complexen kleinwoningbouw in dit plan zijn grootendeels bebouwd met dienstwoningen voor ambtenaren van G. B., terwijl ook de Gemeente een complex kleinere woningen ter plaatse gebouwd heeft.

JUBILEUM PARK.

JUBILEUM PARK.

PLAN III EN VIII.

DIT plan is gelegen ten Westen van den Dagoweg en grenst aan het ravijngedeelte van de Tjikapoendoeng. Deze vallei is geheel bestemd voor parkaanleg. Een begin daarvan vormt het Jubileumpark (7 bouw groot). Het voornaamste gebouwencomplex in dit plan wordt gevormd door de Technische Hoogeschool. Het ten zuiden daarvan gelegen Yzermanpark, het mooiste park van Bandoeng, zal geleidelijk worden uitgebreid en volgens de bestaande projecten aangelegd, zal het ten Zuiden der Technische Hoogeschool gelegen stadsdeel wel het mooiste en rustigste van Bandoeng worden!

Geheel omgeven door parken en plantsoenen worden hier een beperkt aantal perceelen voor woningbouw uitgegeven, ten deele met schitterend uitzicht op de Tjikapoendoengvallei (zie supplement).

Weliswaar zijn de uitgifteprijzen niet laag, maar deze wijk is te beschouwen als de toekomstige woonplaats van de elite van Bandoeng. De luxueuse afwerking van het geheel waarborgt dan ook met zekerheid dat dit een stadsdeel van „standing” zal worden en blijven. Wie een rustig huis op eersten stand wil bouwen met heerlijke wandelingen en natuurschoon in de naaste omgeving, kiese hier een terrein!

Ten Noorden van het Technische Hoogeschool-terrein beschikt de Gemeente nog over een keur van kleine en groote — zelfs zeer groote perceelen, bestemd voor liefhebbers van geheel „buiten” wonen.

De prijzen zijn hier zeer laag gesteld en toch beschikt men er over alle comfort, welke het wonen in een stad biedt.

Men heeft er telefoon- waterleiding- gas en electrisch licht-alles tegen stadstarief.

Voor al de perceelen langs den Dr. de Grootweg, zijn bij uitstek geschikt voor groote en kleine landhuizen op uitgestrekte perceelen, te zamen één park vormend. Het uitzicht over de ten Zuiden daarvan gelegen vischkweekvijvers van het Dep. van Landbouw op de lager gelegen stadswijken is uniek.

KLEIN-WONINGBOUW.

KLEIN-WONINGBOUW.

PLAN V.

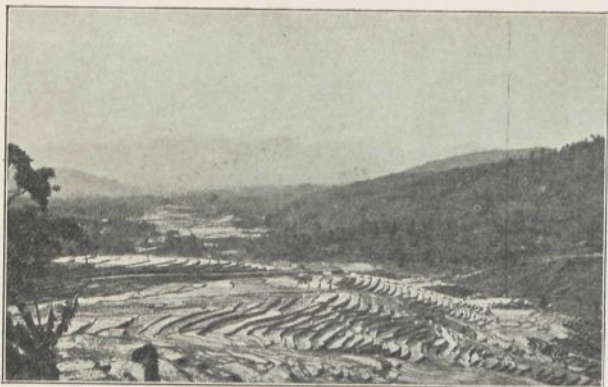
DIT plan ligt ten Westen van den Pasirkalikiweg. De Burg. Coopsweg is de voornaamste toegang tot dit bouwplan, dat geheel bestemd is voor den bouw van kleinere woningen.

Dienovereenkomstig zijn de prijzen dan ook zeer laag gesteld en wisselen tusschen f 3.50 en f 2.— per M².

Ten Westen begrensd door het Vliegveld en doorsneden door eenige riviértjes, waarvan de val-leien niet bebouwd worden en bestemd zijn voor plantsoen, biedt ook dit plan een groot aantal perceelen met schitterend uitzicht.

In het Zuidelijk deel, grenzend aan de Spoorbaan, zijn grootere complexen beschikbaar voor industriele doeleinden.

Ten Noorden van de Gemeentelijke Ambachtsschool ligt een complex kleine woningen der Gemeente, ten Zuiden van den Burg. Coopsweg een groot complex woningen voor SS-personeel.

LANDSCHAP BIJ BANDOENG.

JUBILEUM-PARK.

PLAN VII.

DIT plan is gelegen ten Noorden van plan V en is uitsluitend bestemd voor landhuizen. De perceelen hebben een grootte van 1000 M² — 3000 M² en zijn bestemd voor hen, die vrij buiten willen wonen op een groot terrein.

In verband daarmee zijn de gemeentelijke bebouwingseischen voor dit plan veel ruimer dan voor de overige stadsplans. Bebouwing binnen 2 jaar na aankoop wordt evenmin geëischt, zoodat een ieder hier een perceel voor z'n ouden dag kan uitzoeken en desgewenscht geleidelijk kan afbetalen.

Vele perceelen in dit plan hebben een blijvend schitterend uitzicht en alle hebben een ruime ligging met groot voorerf.

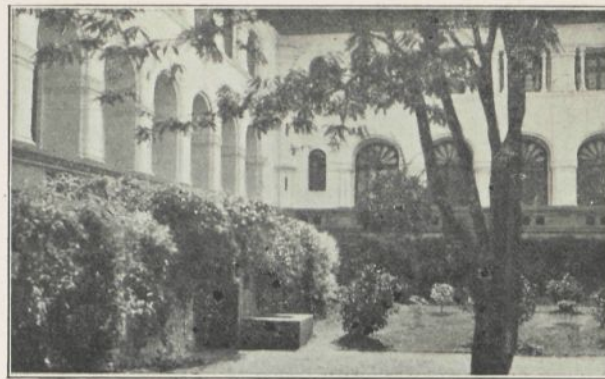
Vestigt U dus NIET buiten de stad op een willekeurige plek zonder enig comfort, maar zoekt een perceel uit in plan VII met alle accommodaties van een groote stad en alle voordeelen van het vrije buitenleven.

De prijs der perceelen is in verband met de grootte der stukken laag gesteld (zie supplement). Voor weinig geld krijgt U hier dus een groot perceel aan ruime, breede wegen en met ondergrondsche rioleering.

Herverkaveling, d. i. bebouwing van één perceel met meerdere woonhuizen, is NIET toegestaan.

IJZERMANN PARK.

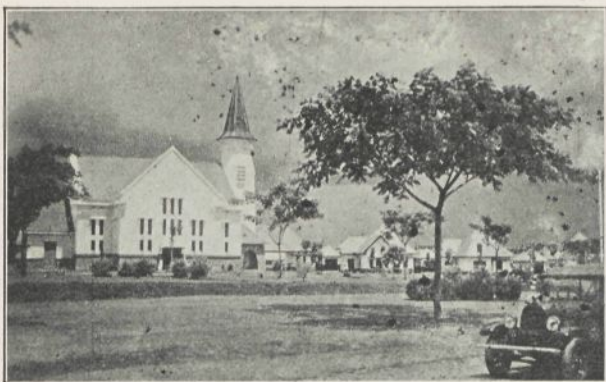
DETAIL DEPT. VAN GOUV. BEDRIJVEN.

PLAN IX.

DIT plan is gelegen ten Oosten van den Dagoweg voorbij den Tjikapajang dus ten Noorden van plan II.

Hoewel nu nog slechts een zeer klein deel in exploitatie, zijn hier perceelen verkrijgbaar, in grootte wisselend tusschen 600 en 1000 M².

Met het oog op woonruimte voor ambtenaren van te Bandoeng te vestigen Departementen, blijft de exploitatie van dit plan voorloopig beperkt.

OOSTERKERK.

TJIBEUNJINGPLANTSOEN.

PLAN X.

DIT plan ligt ten Oosten van Plan II en wordt begrensd door het Oostelijk deel der Riouwstraat en den Grooten Postweg-Soemedang. Hoewel zeer uitgestrekt, zijn in dit stadsdeel nog maar weinig perceelen beschikbaar, voornamelijk voor den bouw van kleinere woningen.

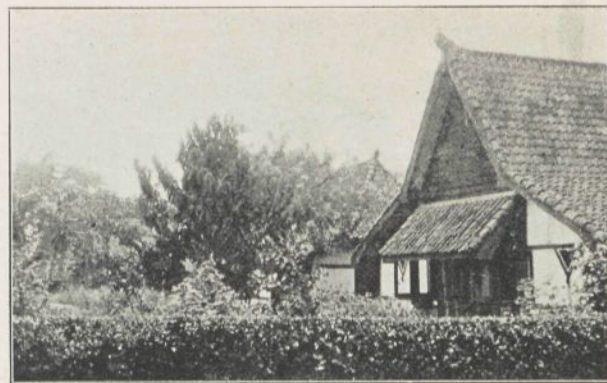
ALLE OVERIGE PERCEELEN ZIJN VERKOCHTEN BEBOUWD, zoodat uitbreiding van het wegnnet ter plaatse herhaaldelijk noodig bleek in den laatsten tijd. Het plan is ruim aangelegd en telt vele pleinen en plantsoenen, scholen en kerken — een woonbuurt bij uitnemendheid. Leege huizen vindt men er dan ook zoo goed als nooit!

Het Gouvernement heeft hier twee complexen woningen voor ambtenaren, speciaal voor het Dep. van Gouvernementsbedrijven gebouwd.

Een huis in plan X is een goede geldbelegging!

KLEIN-WONINGBOUW.

KLEIN-WONINGBOUW.

PLAN XI.

WAAR het bouwen van fabrieken en industriële ondernemingen in de woonwijken te Bandoeng zeer bemoeilijkt wordt en in vele stadsgedeelten zonder meer verboden, moeten hiervoor terreinen worden gereserveerd.

In plan XI, gelegen ten Zuiden van den Grooten Postweg-Soemedang zijn terreinen voor industrieën beschikbaar in elke grootte, met of zonder spoorweg-aansluiting, alle gelegen aan breede wegen. Ook inrichtingen, die niet bijdragen tot verfraaiing der stad, als pakhuizen, veemen, houtopslagplaatsen etc. zijn hier op hun plaats. Uitgifte in erfpacht of in huur is niet uitgesloten.

In plan XI vindt men reeds:

Het Ceramisch laboratorium met textielafdeeling.

Het Opvoedingsgesticht voor jongens.

Het Magazijn en de werkplaatsen der Gemeente.

Het Magazijn van het G. E. B. E. O.

Het Magazijn der Post- en Zegelwaarden.

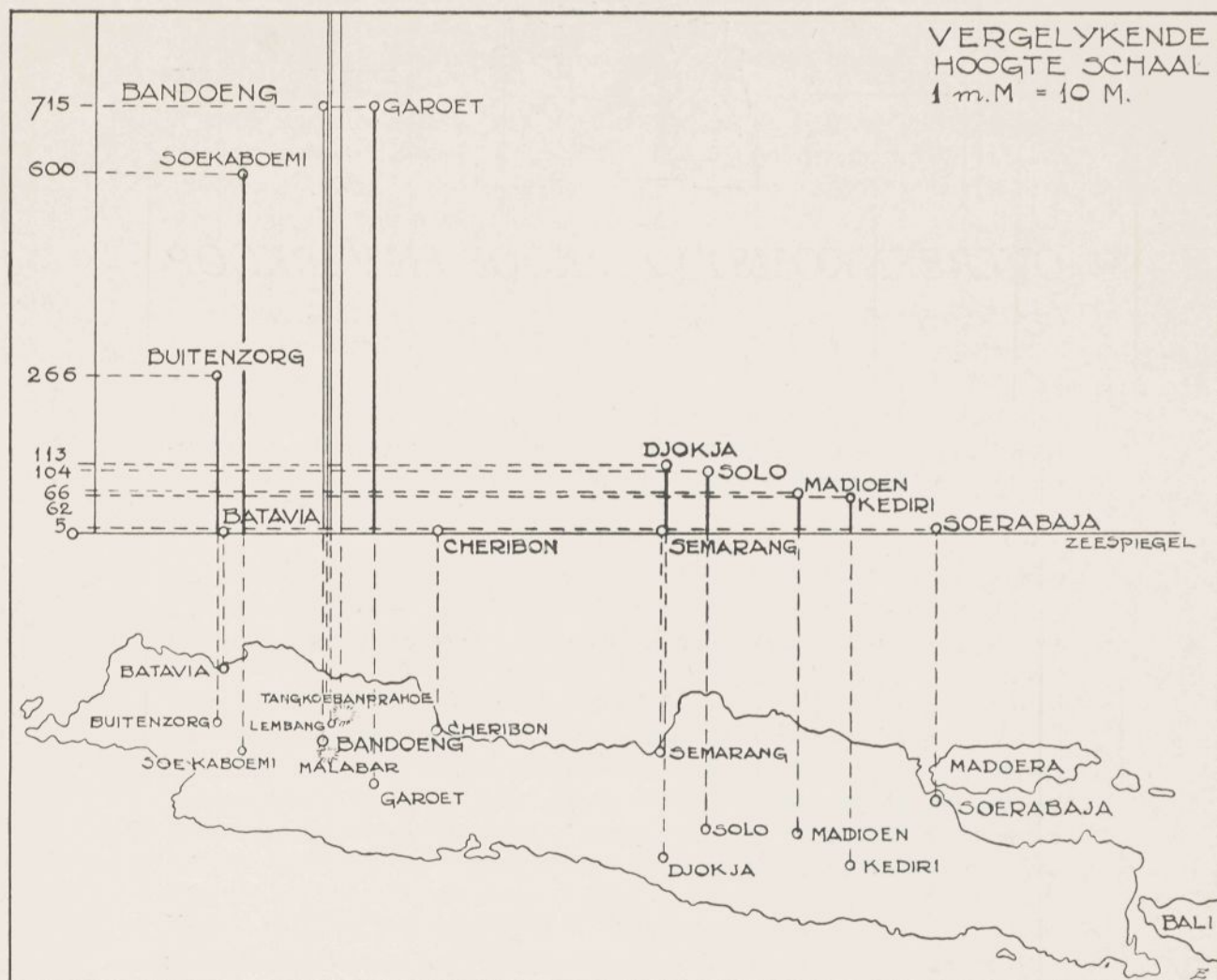
De Gasfabriek.

Een Constructiewerkplaats.

De Magazijnen der Staatsspoorwegen.

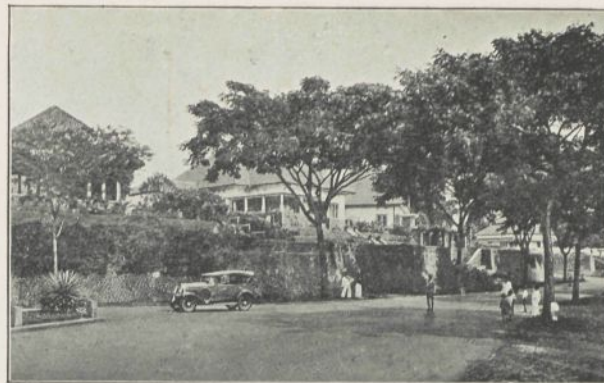
Een Aardewerkfabriek etc.

De prijzen zijn in verband met de bestemming zeer laag gesteld.

FRONTGEBOUW GEM. ZIEKENHUIS.

ENGELBERT VAN BEVERVOORDEWEG.

PLAN IV EN IVa.

PLAN IV is gelegen tusschen den Lembangweg en den Pasir-Kalikiweg. Hier worden in den laatsten tijd de meeste perceelen verkocht, en geen wonder!

20 M. breede wegen, een ruime verkaveling en een rustige, open ligging vormen hier even zoovele attracties. De kleinere perceelen in dit plan zijn bijna alle reeds verkocht. Toch blijft ook hier voor kleinere beurzen een keuze te doen uit de resteerende Gemeenteperceelen (zie supplement).

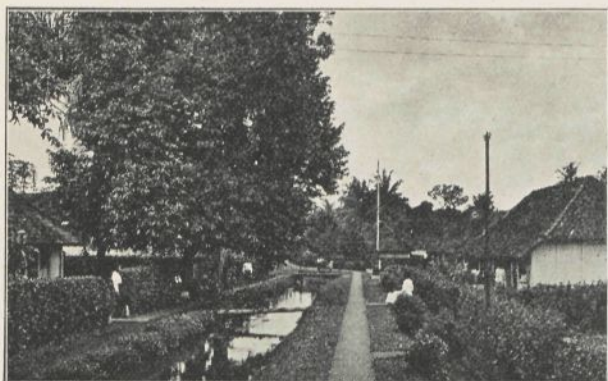
Maar voornamelijk aan grootere panden is de keus nog groot. De voornaamste gebouwencomplexen in dit plan zijn het Gemeentelijk Ziekenhuis, geheel schuilgaand in een 10 bouw groot plantsoen en het Instituut Pasteur, dat een nog groot oppervlak beslaat. De nieuwe verbindingsweg naar Lembang, de Nijlandweg, loopt door dit plan en wordt thans bebouwd met flinke woonhuizen.

Ook aan dezen weg zijn nog perceelen beschikbaar.

PLAN IVa wordt gevormd door de perceelen aan den Eng. v. Bevervoordeweg en Sim de Ruyterweg. Hoewel voor het overgrootste deel reeds uitgegeven en bebouwd, zijn ook hier nog eenige perceelen beschikbaar.

Door de aansluiting aan den weg met een ± 3 M. hoogen kalisteen muur en de daaraan gepaard gaande hooge ligging der perceelen — vrij van stof en met geheel afgesloten en vrij voorerf zijn deze perceelen, ondanks den hoogen prijs, zeer gewild, mede door den geringen afstand tot het centrum der stad.

De weinige, nog beschikbare perceelen, zullen dan ook ongetwijfeld spoedig koopers gevonden hebben.

KLEIN-WONINGBOUW TJATEUL.

STATION KON. NED. IND. LUCHTVAART MIJ.

OVERIGE PLANS EN TERREINEN VAN HET GRONDBEDRIJF.

BEHALVE de hiervoor beschreven plans zijn er nog diverse andere, terwijl het Bedrijf bovendien nog beschikt over vele verspreid liggende gronden, over de geheele stad verdeeld.

Zoekt U dus een terrein te Bandoeng, wendt U dan tot het Gemeentelijk Grondbedrijf, U wordt IN IEDER GEVAL geholpen, zoo niet met een Gemeenteperceel, dan toch met een particulier terrein.

Vergeet niet, dat het Gemeentelijk Grondbedrijf beschikt over jarenlange ervaring en over ALLE gegevens omtrent gronden te Bandoeng.

Zonder eenige verplichting uwerzijds kunt U hiervan profiteeren.

U voorkomt daarmee, dat U in handen valt van grondspeculanten en DUS te veel betaalt, of een voor Uw doel ongeschikt terrein koopt.

Tevens wordt afgeraden, gronden op te koopen van Inlandsche eigenaars, zonder TEVOREN advies te hebben gevraagd bij den dienst der Stadsontwikkeling.

Een eigendomstitel wordt door de Regeering slechts verleend, indien de Stadsuitbreiding daarvoor niet wordt geschaad.

Belegt Uw gelden te Bandoeng, maar doet het op de juiste wijze.

Bouwt Uw huis te Bandoeng, maar bouwt het op het juiste terrein.

Sp. Trib. d.

OVEREENKOMST VAN KOOP EN VERKOOP

No.

De ondergeteekende, Burgemeester van Bandoeng ten deze handelende voor en namens de Stadsgemeente Bandoeng, krachtens daartoe verleende machtiging van den Stadsge-meenteraad (verder te noemen verkooper)

en

....., te handelende ¹⁾

(verder te noemen kooper) gaan met elkaar aan de volgende overeenkomst;

Artikel 1.

Verkooper verkoopt aan kooper, gelijk deze van gene koopt, perceel grond, groot M², gelegen en bekend onder No(s) van het verkavelingsplan breeder omschreven bij de(n) meetbrief(ven) ddo. nummer(s), welk perceel eigendom $\frac{\text{is}}{\text{zijn}}$ van verkooper, blijkens gerechtelijke acte gepasseerd te Bandoeng op den onder nummer(s)

Artikel 2.

Deze verkoop en koop is geschied voor de som van f per vierkante meter, of in totaal f Zegge : van welk bedrag vóór of op ten kantore van den Gemeente-Ontvanger moet zijn gestort % of f Zegge :

De kooper verbindt zich hierbij uitdrukkelijk het onvoldaan gebleven gedeelte van de koopsom ad f ten kantore van den Gemeente-Ontvanger te zullen voldoen op tijd en wijze als hierna bepaald :

a. binnen drie maanden na dato dezer, alzoo vóór of op den een bedrag van f Zegge :

¹⁾ In te vullen „voor zich” dan wel als gemachtigde van en als zoodanig voor en namens blijkens enz.

- b. binnen zes maanden na dato dezer, alzoo vóór of op den
 een bedrag van f Zegge :
- c. binnen negen maanden na dato dezer, alzoo vóór of op den
 het restant af f

De Burgemeester is bevoegd in bijzondere gevallen te zijner beoordeeling uitstel van betaling te verleen. In geval van uitstel is een rentevergoeding van $6\frac{1}{2}\%$'s jaars verschuldigd, gerekend vanaf den vervalddag tot den datum van betaling.

Artikel 3.

Overschrijving van het verkochte in de openbare registers zal eerst plaats hebben, indien de in artikel 2 genoemde koopsom in haar geheel aan den verkooper is voldaan.

Het verkochte wordt op den dag der overschrijving overgedragen in de macht en het bezit van den kooper; de lasten van het verkochte zijn vanaf genoemden datum voor rekening van den kooper.

Artikel 4.

De kooper aanvaardt het gekochte in den toestand en staat, waarin dit zich bij het sluiten dezer overeenkomst bevindt en doet bij voorbaat afstand van alle reclames aangaande verschil in grenzen, grootte als anderszins, zullende het verschil tusschen de werkelijke en volgens den betrekkelijken meetbrief opgegeven maat partijen geen grond opleveren tot het vorderen van een vermeerdering of een vermindering van den overeengekomen koopprijs of een vernietiging van den koop. Met uitzondering van huur is de verkooper tot geenerlei vrijwaring hoe ook genaamd gehouden. Indien van het verkochte perceel een nieuwe meetbrief zal moeten worden opgemaakt, en daaruit mocht blijken dat het gekochte grooter of kleiner is dan in artikel 1 opgegeven, dan zullen partijen het meerdere of mindere verschuldigde verrekenen tegen f per vierkante meter.

Artikel 5.

Het gekochte moet worden benut voor het daarop bouwen van steenen woonhuis(zen) volgens goedgekeurd of goed te keuren schetsplan en nader aan te vragen bouwvergunning.

Bovendien moet voldaan worden aan de volgende voorwaarden ten genoegen van den Directeur van het Bouwtoezicht:

1.
2.
-
-
-
-
-
-
-
-

De in dit artikel bedoelde bouwwerken moeten binnen twee jaren na het sluiten dezer overeenkomst geheel voltooid zijn.

Artikel 6.

Indien de kooper niet voldoet aan eenige bepaling van deze overeenkomst, is deze, indien de verkooper middels deurwaardersexploit zijn wil daartoe aan kooper te kennen geeft, van rechtswege ontbonden, zonder dat daartoe de kooper vooraf in gebreke behoeft te worden gesteld. Aan deze ontbinding kan de kooper geenerlei rechten in welken vorm of van welken aard ook, ontleenen.

Partijen renuntieeren ten aanzien van deze ontbinding en hare gevolgen uitdrukkelijk aan de artikelen 1266 en 1267 van het Burgerlijk Wetboek. Bij zoodanige beëindiging dezer overeenkomst verkrijgt verkooper wederom het volle recht op den grond met al hetgeen daarop gebouwd, geplant, opgericht of op eenigerlei wijze daarmede door bestemming onroerend is geworden, zonder dat verkooper te dien aanzien gehouden zal zijn den kooper eenige waardevergoeding dan wel schadevergoeding te voldoen. Al hetgeen ter zake der ontbonden overeenkomst bereids door den kooper uit welke hoofde ook aan verkooper is betaald is door hem ten behoeve van den verkooper verbeurd.

Artikel 7.

Onverminderd het bij artikel 6 bepaalde is de kooper verplicht aan den verkooper te vergoeden de schade, kosten en interessen, welke voor hem uit de bij artikel 6 bedoelde ontbinding voortvloeien.

Artikel 8.

De kosten van deze koopacte, alsmede die van overschrijving van het gekochte in de daarvoor bestemde openbare registers komen voor rekening van den kooper.

Artikel 9.

In geschillen over de uitlegging van deze overeenkomst is de beslissing in hoogste ressort aan den Resident van Midden-Priangan.

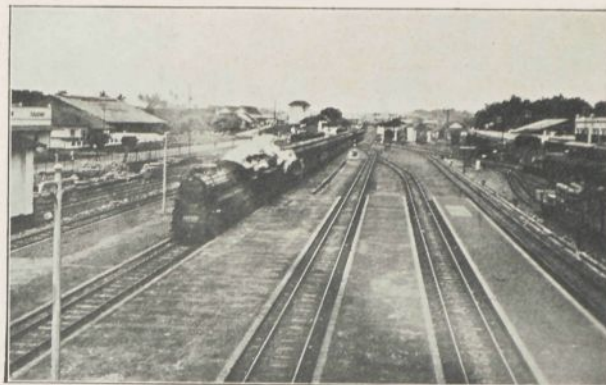
Artikel 10.

Partijen verklaren algemeen en onveranderlijk domicilie te kiezen ten kantore van den Burgemeester van Bandoeng.

Aldus overeengekomen te Bandoeng op den.....

De Kooper,

De Verkooper,

DE ÉÉNDAAAGSCHE

U kent toch de schitterende verbinding die U in dertien en een half uur over geheel Java brengt. Geen overstappen, één doorgaande verbinding. U zet zich neer op de voor U gereserveerde plaats (bespreken is verplichtend doch kosteloos); de ÉÉNDAAAGSCHE brengt U veilig naar Uwe bestemming, rustig en comfortabel in ruime, uitstekend geventileerde rijtuigen. De restauratie met haar goede keuken en vlotte bediening zorgt voor den inwendigen mensch. Zoo wordt het reizen, dwars door het schoone Java, een genot. Voor groote afstanden dus per EÉNDAAAGSCHE EXPRES

BATAVIA — SOERABAIA vice versa

1e kl. f 40,10 (toeslag inbegrepen)

2e kl. f 27,70 (toeslag inbegrepen)

3e kl. f 11,54 (toeslag inbegrepen)

BANDOENG - SOERABAIA vice versa

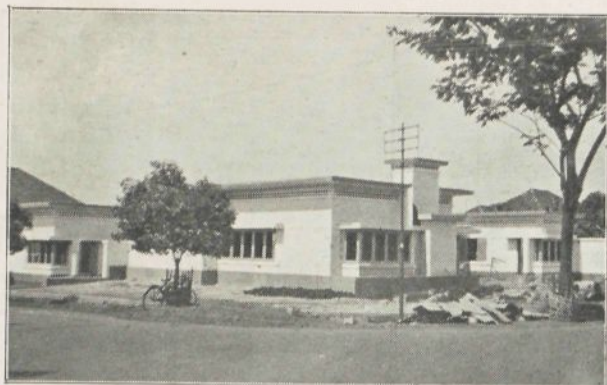
1e kl. f 34,40 (toeslag inbegrepen)

2e kl. f 23,90 (toeslag inbegrepen)

3e kl. f 10,28 (toeslag inbegrepen)

STAATSSPOORWEGEN

VLUG - VEILIG - GOEDKOOP

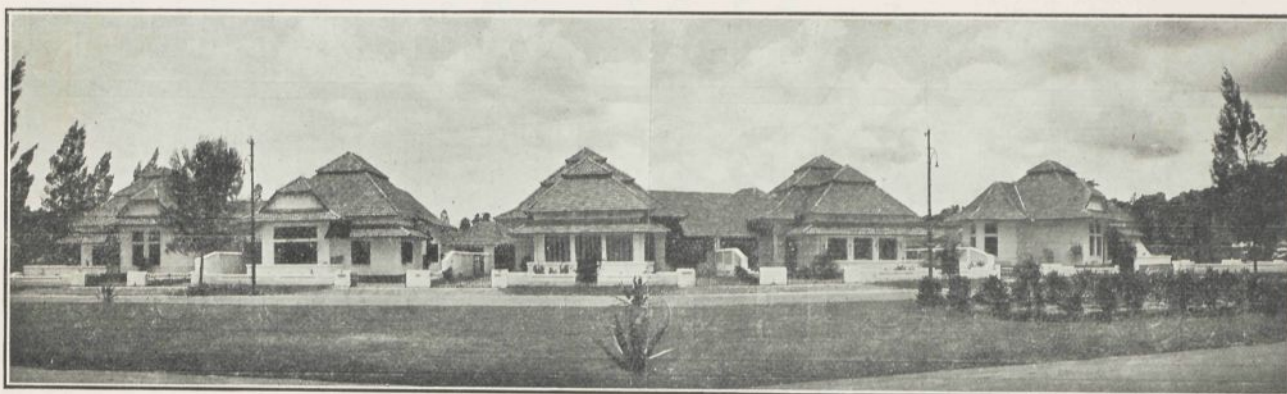
ARCHITECTENBUREAU

FIRMA BENNINK & Co.

BANDOENG, TEL. 94

oud MERDIKA 34.

Ontwerp en uitvoering van bouwwerken.

Een van de vijf woningcomplexen te Soerabaya gebouwd in 1924 volgens ons ontwerp. Zoo werd onder meer, in opdracht van de N. I. L. L. Mij, naar onze plannen een serie woningen, uitgevoerd te Batavia.

C. H. LUGTEN

ARCHITECT

Lombokstr. 22 — Tel. 1215
Bandoeng.

Veeljarige Indische ervaring

Blijver-

Bijkantoor in Holland.

Voorontwerpen en adviezen kosteloos

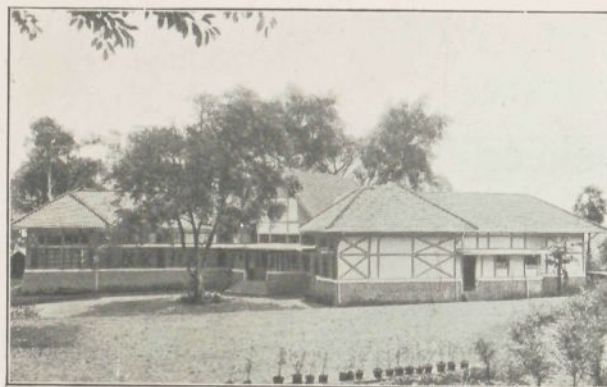
Belast zich met koop-verkoop en beheer
van onroerende goederen.

Taxaties.

Arbitrages.

**N.V. ALGEMEEN
NEDERLANDSCH - INDISCH
ARCHITECTEN & INGENIEURS**

KANTOOR

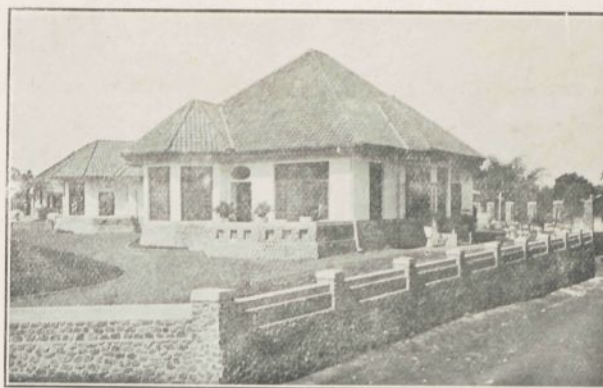

**BRINKMAN
VOORHOEVE**

B A N D O E N G.

**WOONHUIZEN
WINKELPANDEN
INTERIEURS
SCHOLEN
KERKEN
VERGADERZALEN
BIOSCOPEN
PROJECTEN VOOR
BUITENBEZITTINGEN
BETONBEREKENINGEN
LOODSEN
PONDOKS
ENZ.**

TEL. 2115

ENKELE DER VELE UITGEVOERDE WONINGEN DOOR HET
ARCHITECTEN en BOUWBUREAU

J. N. KOOPMAN

SUMASTRAAT 48
TELEFOON 1730 — BANDOENG

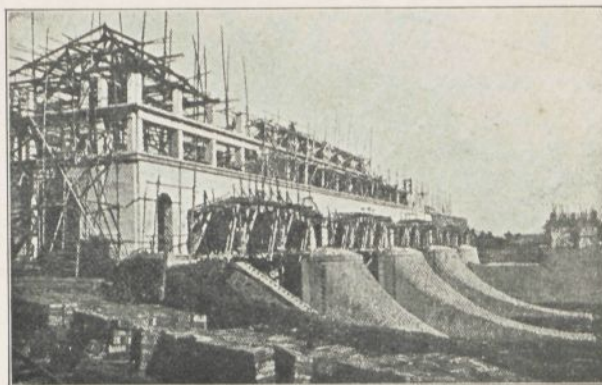
LAAT U DOOR ONS BUREAU
INLICHTINGEN VERSTREKKEN.

UITVOERING VAN ALLE WERKEN
OP BOUWKUNDIG GEBIED.

SOLIEDE _____

SMAAKVOL _____

GOEDKOOP. _____

G. J. BEL

ARCHITECT EN AANNEMERSBUREAU
GEWAPEND BETONWERKEN

BILDERDIJKSTRAAT 3 — TELEFOON 308 — BANDOENG

UITGEVOERDE WERKEN :

JAARBEURS

SOCIETEIT CONCORDIA

„ ONS GENOEGEN

BIOSCOOP CONCORDIA

VELODROME

GEBOUW CENTRUM

BOEKHANDEL VAN DORP

DIVERSE TOKO'S BRAGAWEG

DIVERSE WERKEN VOOR DE GENIE.

R. L. A. SCHOENAKER
BOUWK. INGENIEUR

Ondergeteekende verklaart gaarne dat de Heer
Boen Yoe k Sio e h
als uitvoerder en ook als aannemer van bouwwer-
ken in alle opzichten biezonder kan worden aan-
bevolen.

Hy is zeer kundig en werkt vlot, practisch en
deugdelyk.

Naar myn ondervinding behoort hy tot de beste
niet-Europeesche aannemers (uitvoerders)

Bandoeng Sept '20

R. L. A. Schoenaker

BOEN JOEK SIOE & Zn.

OULDSTE EN BEKENDSTE ADRES VOOR

BOUWWERKEN

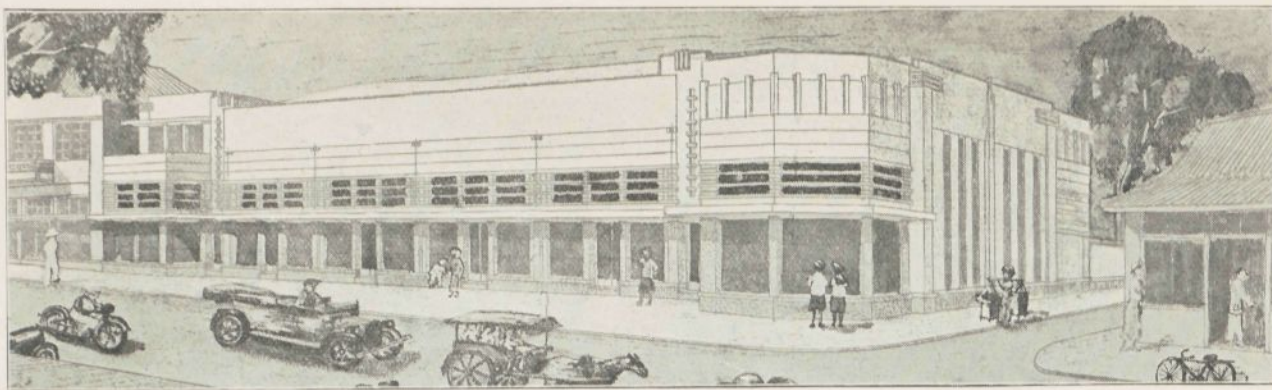
GOEDKOOP EN SOLIED.

TEVREDENHEIDS
BETUIGINGEN TER INZAGE

Waringinweg No. 14/23A

B A N D O E N G

TELEFOON No. 1372.

LIM A GOH

Aannemer van bouwwerken

Chineesche voorstraat 12, Bandoeng.

Bekende aannemer van
Gemeente, Genie en B.O.W.
Uitgevoerde werken van toko-
gebouwen, voormalige Bios-
coop Empres, zooals hierbo-
ven afgebeeld en tokogebouw
op Tamblong bij Katja² Wetan.

DEGELIJK, BILLIJK, EN COULANT!

Heeren-huis Tjisangkoeistraat No. 6.

Winkel-gebouw Groote Postweg Oost No. 130.

Aannemer van Bouwwerken

THIO TJOAN TEK

TELEFOON No. 15
PASIRKALIKI 50
BANDOENG

DE HOUTZAAK

Bandoeng

Telefoon 1138

**Electrisch gedreven timmer-
fabriek en zagerij
levering van alle houtconstruc-
ties van djati en wildhoutsoorten.**

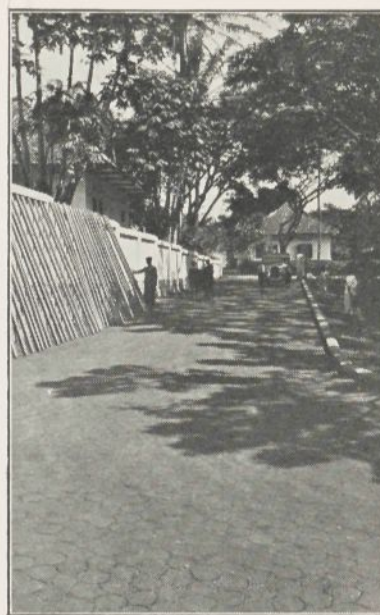
Specialiseert in djati parket- en kopshouten vloeren.

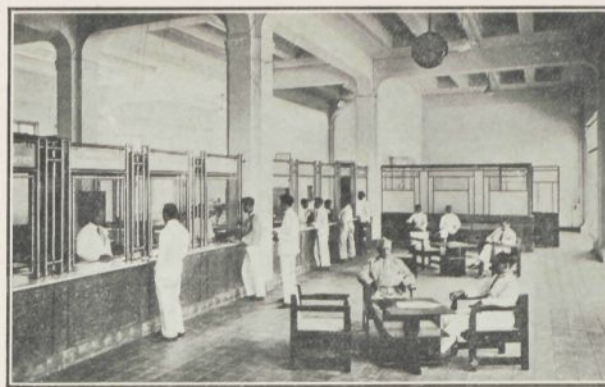
Deze laatste soort is de beste en op den duur minst kostbare vloer voor goedangs - garages - fabrieken - werkplaatsen - brugdekken enz. De laatste 12 maanden alleen $\pm 20,000 M^2$ geleverd.

De dikte varieert in overeenstemming met 't doel van 3 tot 8 c.M. Op nevenstaande foto ziet men een straat, voorzien van 5 c.M. blokken die sedert 14 maanden is blootgesteld aan zon, en tegen een redelijk zwaar verkeer.

Volgens onderzoek Laboratorium B. O. W. blijkt het djatikopshout, wat de afslijting betreft, 8 tot 10 maal zoo sterk te zijn als de beste asphaltbeton, die voor afdekking van straten toepassing vindt.

VRAAGT OFFERTES

Gemeenschappelijk Electriciteitsbedrijf Bandoeng & Omstreken (G. E. B. E. O.) TE BANDOENG.

Het Gebeo, onder welke populaire naam het Gemeenschappelijk Electriciteitsbedrijf Bandoeng & Omstreken in West-Java algemeen bekend is, voorziet de stad Bandoeng van Electricische energie. Deze wordt ingekocht van den Dienst Waterkracht en Electriciteit van het Gouvernement, welke dienst verschillende electricische waterkracht centrales rond Bandoeng heeft.

Deze electricische energie wordt aan het Gebeo geleverd met een spanning van 6000 Volt in de 5 onderstations, welke over het gebied van de gemeente Bandoeng verspreid liggen. Van daaruit wordt de electriciteit door grondkabels overgebracht naar ongeveer 90 transformatorstations.

Van hieruit geschiedt de stroomlevering naar de verschillende woonhuizen, werkplaatsen, toko's en alle openbare gebouwen, evenals voor de straatverlichting. De spanning is dan naar beneden getransformeerd op 110 Volt voor verlichtings- en verwarmingsdoeleinden en 190 Volt voor kracht. Speciaal voor huishoudelijke doeleinden is de electriciteit van het grootste gemak.

Het Gebeo demonstreert dit in hun showroom en is steeds genegen ook aan huis demonstratie's te geven op verzoek. Vanzelfsprekend geschieden deze demonstratie's geheel gratis zonder eenige verplichting van den aspirant stroomafnemer. Voor de service heeft het Gebeo een specialen dienst georganiseerd, welke gratis werkt. Het Gebeo is dag en nacht steeds telefonisch te bereiken, indien slechts „Gebeo” gevraagd wordt.

TJITAROEMLAAN 14

BOROMEUSWEG 36

bovenstaande woningen

gebouwd door

A A N N E M E R

Tan A Toeng

Padjagalanweg 15

Telefoon 263

B A N D O E N G

GOEDKOOP EN COULANTE BEDIENING

ELECTRISCHE

MEUBELFABRIEK „FRISIA”

B A N D O E N G
Gr. Postweg 58 Telefoon 860

W E L T E V R E D E N
Citadelweg 4 Telefoon 6073

C H E R I B O N
Alg. Belang Telefoon 122

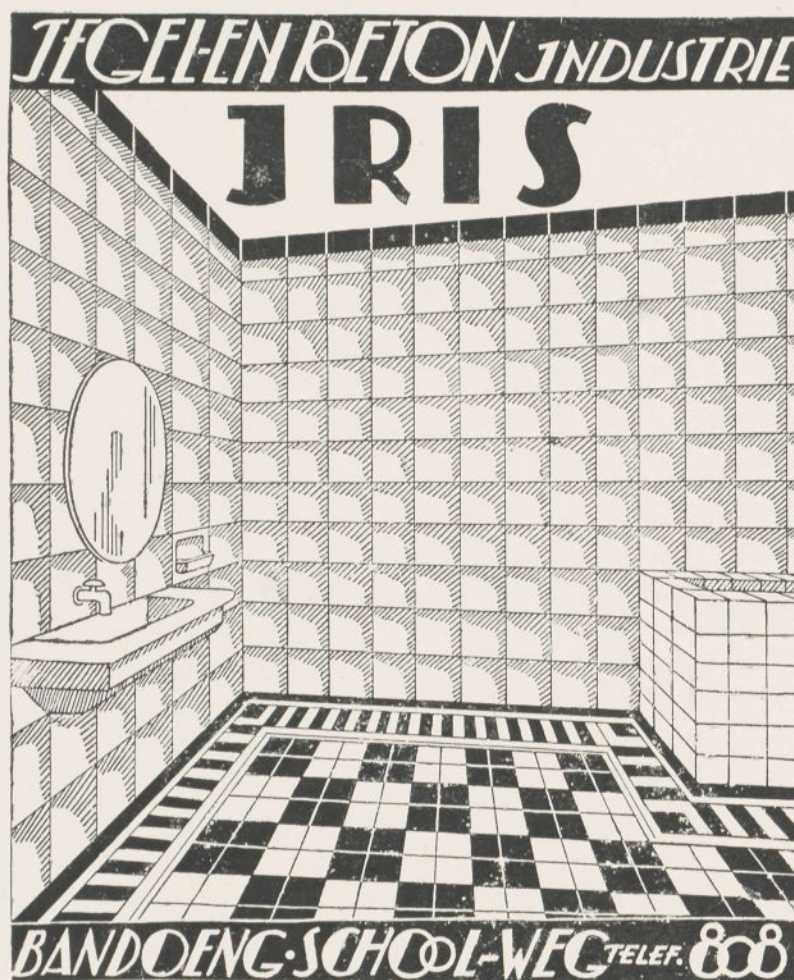
De meest gerenommeerde Meubelfabriek, onder leiding van geroutineerde Europeesche meubelmakers, maakt alle meubelen en interieurs volgens teekening of naar foto's. Alle meubelen worden gemaakt van midden Javadjati, terwijl de prijzen scherp concurrerend zijn.

Bezoekt onze showroom's en U kunt zich overtuigen, dat onze meubelen solide, comfortabel en modern zijn.

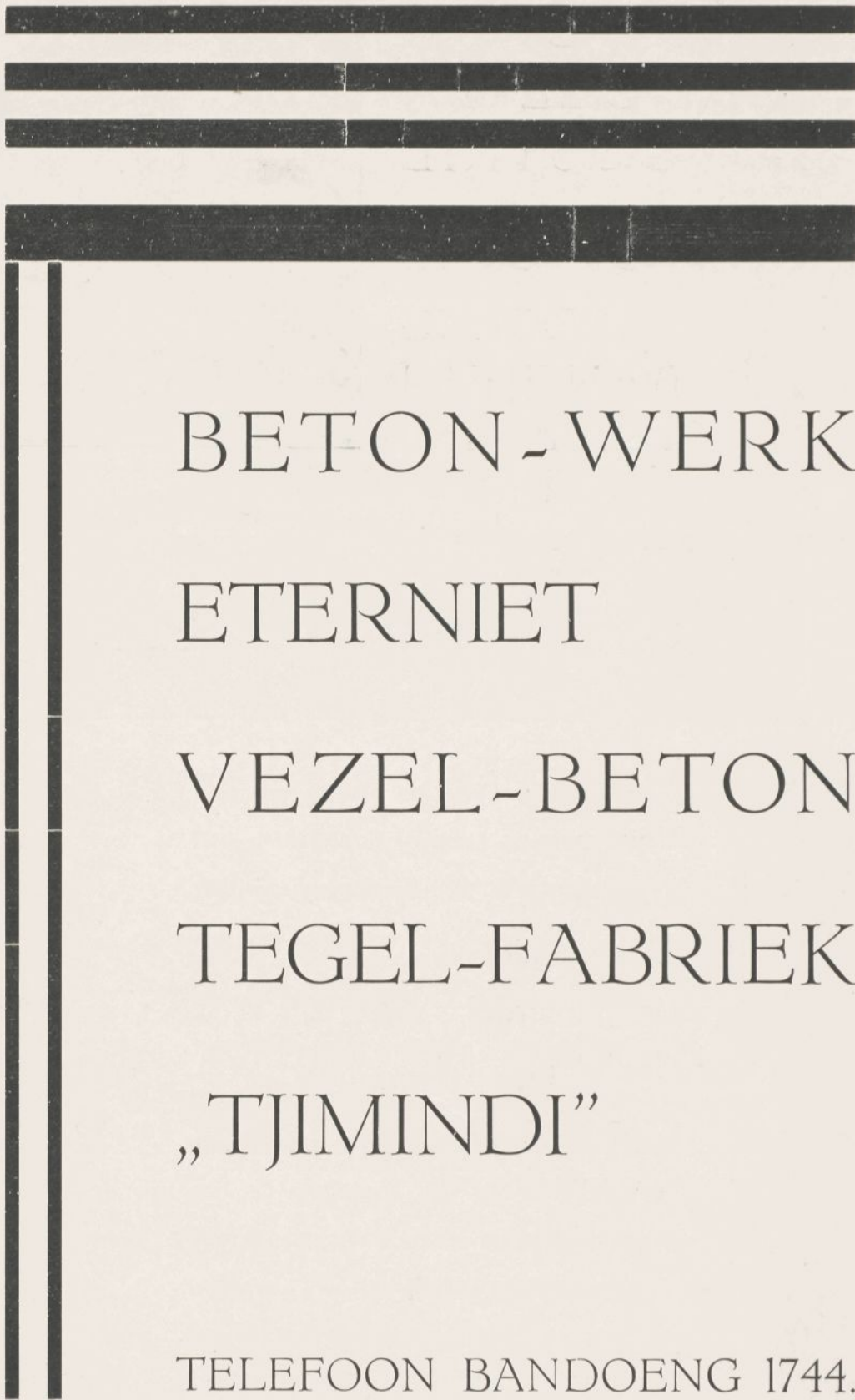
SINDS VELE JAREN

zijn wij leveranciers van:

B. O. W. — Genie — S. S. — Prov.
Waterstaat — W. & E. — Gemeente

Alle vooraanstaande Architecten —
Cultuur Ondernemingen — Capa-
citeit $\pm$ 10.000 TEGELS per dag. —
Grootste omzet.

BETON-WERK

ETERNIET

VEZEL-BETON

TEGEL-FABRIEK

„TJIMINDI”

TELEFOON BANDOENG 1744.

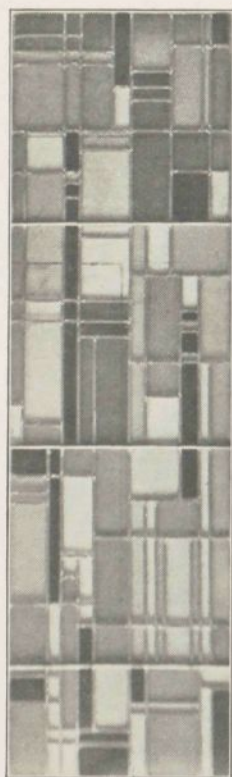
N.V. T.V.D.Z.
ALGEM. NED.-INDISCHE
GLASHANDEL EN
GLAS-INDUSTRIE
A. N. I. G. G. I.

BANDOENG
BANTJEU
TELEF. 1351

Wij maken :

Glas in lood - Facetglas in koper

Wij leveren :

Vensterglas

Matglas

Cathedraalglas

Gefigureerdglas

Geribd glas

Draadglas

Springelglas

enz. - enz.

Vraagt onze prijzen.

Transport-Onderneming en Bouw-Materialenhandel

TJITJADAS

Directeur A. LEUWENER en L. Ch. L. LONDO

Telefoon 129 Woning Directeur Tjitjadas

Telefoon 1964 Materialen Depôt Tjitjadas Kareës.

Een der oudste en beste adressen op het gebied van levering en transport van bouwmaterialen in den ruimsten zin des woords.

Sedert jaren is deze firma leverancier van officieele lichamen, zooals Gemeente, Genie-dienst, B.O.W., Dienst van Waterkracht en Electriciteit, terwijl zij ongeveer drie vierde van de vooraanstaande bouwers en architectenbureaux hier ter stede onder haar regelde afnemers mag tellen.

DE BEROEMDE DRIEHOEK

SOLIGNUM RAWLPLUGS

HALL'S DISTEMPER

is eene hechte fundatie voor Uw huis.
„HALL'S DISTEMPER” om U een „Home” te scheppen
„SOLIGNUM” tegen verrotting van het houtwerk
„RAWLPLUGS” voor onwrikbare bevestigingen.

DE KOCK, SPARKES & Co.

Bandoeng, Soekaboemi, Bat. Centrum, Garoet, Tasikmalaja, Bandjar.

N.V. NED. IND. GAS MIJ. GASBEDRIJF BANDOENG.

Aanleg en levering van
complete Gas-installatie's
en
GASAPPARATEN

Vraagt
Projecten en Offertes
zonder eenige verbintenis

„PICCOLO" - Geyser f 70.— met 100 M³ gas gratis.
„HOMANN" Snelwaterverhitter f 42.50 met 50 M³ gas gratis.

TEGEL- EN QUENASTFABRIEKEN

KOMBANG

Cheribon'- Tel. 179-305

TEGAL

TEGAL - TEL. 102

KOMBANG

Batavia-C. — Tel. 6100

QUENASTINE

TROTTOIR-
FABRIEKS-
GOEDANG-
TENNISBAAN
TEGELS.

TERRASZO

VLOER- WAND-
TEGELS.
WERKSTUKKEN
AANRECHTBLA-
DEN, STOEPEN.

Doorlopend trottoir, zonder afstap.

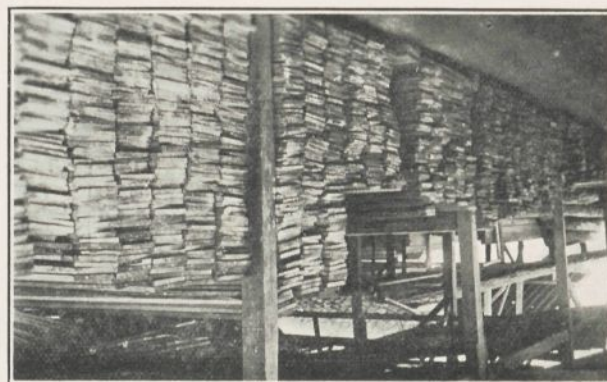
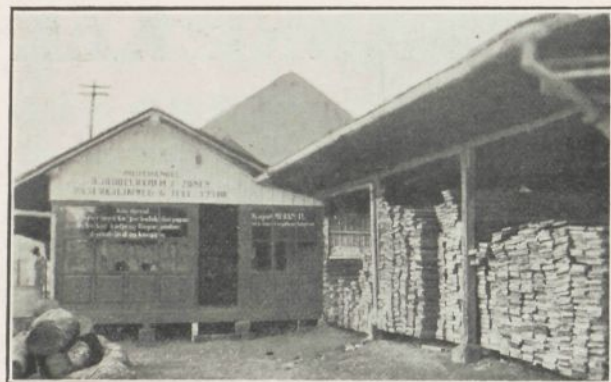
ROESTVRIJE DURO STAALKOPTEGELS

Goede bouwleiding verzekert U „goed werk. Alle te Bandoeng door mij gebouwde huizen, enz. kwamen **onder mijn persoonlijke leiding** tot stand. De ontvangst (keur) berging, verwerking en toepassing van bouwmaterialen kan niet goed zijn zonder eigen toezicht v.d. architect - aannemer.

Alle eischen v.h. Bouw- en Woning-Toezicht dienen nagekomen te worden door direct contact met de uitvoerenden. Bouwen is geen geldmakerij, doch een quaestie van vertrouwen waarbij de voldoening zich van 2 zijden openbaren moet: die v.d. opdrachtgever en die v.d. uitvoerder daarvan. Moderne bouwstijl, met toepassing van moderne vindingen, goed geventileerde betondaken, comfort, sanitaire verzorging, waardoor **groot rendement** (door lage bedrijfskosten) gepaard aan praktische indeelingen — de lastigste terreingrenzen of belendingen zijn voor mij geen bezwaar — worden U gegarandeerd. Bouwkundige adviesen. Talrijke attesten voorhanden. Modelcontract. Wegens veeljarige ervaring (S.S. op Java, Europ. en Indische bouwwerken voor Gemeente en particulieren op allerlei gebied, fabrieken, werkplaatsen, bruggen, slachthuizen, passars, woonhuizen enz.) geneigd in geheel N. Indië bouwleiding op mij te nemen.

N. van Amstel, bouwkn.
BANDOENG.

HOUTHANDEL H. ABDOELRAHIM & ZONEN

AANNEMERS VAN HOUTWERKEN. — PASIRKALIKIWEG ZUID 6, TEL. 325 — BANDOENG.

Eenigste agenten ter plaatse van MERANTIHOUT. Zeer aan te bevelen voor licht constructiewerk, bekisting en betonwerk.

Oudste adres voor: Buitenzorgsche matten (kadjang Bogor) 1e en 2e kwaliteit.

Vraagt ons eerst de prijzen voor andere houtsoor-

ten en houtwerken, z.a. deuren, ramen, kozijnen; Ons tientallen jaren praktijk terplaatse staat U ten dienste.

Eens door ons bediend, zult U voor altijd onze klant blijven.

EN GROS.

EN DETAIL.

Beleefd aanbevelend.

Thans onder nieuw beheer. Garandeert slechts
Prima CEMENTTEGELS en BETONWERKEN
te leveren tegen concurrerende prijzen.

Beleefd aanbevolen,

De Beheerder.

„'t Beste is steeds 't goedkoopst'”

geldt in de eerste plaats voor Verf.
Onder de vele soorten en merken heeft

COPALINE VERF

zich een EERSTE PLAATS verzekerd
Architecten en aannemers, die een
reputatie hebben op te houden, gebruiken
COPALINE VERF.

Zij lopen dan geen risico.
In Holland sedert 30 jaar aan de spits!

COPALINE IMPORT
(H. L. Vogelesang)

BRAGA 29

— TELEFOON 2245

HUIS-EIGENAREN

Indien U Uwe huizen in ad-
ministratie geeft aan het

Woningbureau „BANDOENG”.

zijt ge zeker, dat Uwe belan-
gen op de zorgvuldigste
wijze worden behartigd.

**Hebt ge een huis of paviljoen
te verhuren? Geeft het ons op!**

Onze tarieven zijn zeer matig.
Wij berekenen H U U R-
DERS geen provisie
Wij ontvangen dagelijks aanvragen.
Wij zijn geopend tot 8 uur 's avonds.

Woningbureau „BANDOENG”.

BRAGA 29 — TELEFOON 2245

PRIMA BAKSTEENEN.

LET
OP
ONS
FA-
BRIEKS-
MERK

Z

Het merk „Z” op onze baksteen is garantie voor U van een prima kwaliteit!

Het gebruik van deze steenen garandeert U een drukvastheid van minstens 90 Kg/cm² op het hoofdmateriaal van Uwe steenen bouwwerken, bijna 2 x de voorgeschreven drukvastheid!

Geen wonder,

dat wij sinds jaren voor Bandoeng en omstreken:

de grootste leverancier van baksteen

zijn en blijven van elk Gemeente- en overheidsdiensten en van alle bonafide Architecten en Aannemers, tegen steeds concurrerende prijzen.

Beleefd aanbevelend,

H. ZAMZAM.

STEENFABRIKANT

GROOTE POSTWEG 30 BANDOENG — TELEFOON No. 794.

N. V. HANDEL MIJ. TEK TIONG

TOKO BATAVIA

PASSERBAROE 81

TEL. No. 10 & 1006

BANDOENG

Is 't billijkste adres voor :

IJzer, staal en koperwaren, hang- en sluitwerk, bouwmaterialen, diverse verven en vernissen, onderneming en fabrieksbenodigdheden, waterleiding-materialen, waterpompen, gereedschappen enz. enz.

Houthandel van N. V. Handel Maatschappij **„BO TJANG KONGSIE”**

B A T A V I A

Telefoon 147

B A N D O E N G

Kebon Djatiweg 36

Telefoon 520

R E M B A N G

Superieur Rembang Djatihout
Doerian planken met betonwerken.

Het Gemeentelijk Woningbedrijf heeft thans nog ter beschikking ± 500 huurwoningen, waarvan de prijzen varieeren tusschen f 5.- en f 150.-, gelegen in verschillende wijken van de stad. Deze woningen worden ook in huurkoop uitgegeven met een looptijd van 5 tot 10 jaar.

De maandelijksche huurkoopsommen bedragen f 14.- tot en met f 110.-

CONTANTE BETALING IS TOEGESTAAN.

DRUK
N. V. MIJ. VORKINK
BANDOENG
1931.

